

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 5. V Celovcu 15. maja 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za I. pobinkoštno nedeljo.

(Od kerščanske miloserčnosti; gov. L. N.)

„Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče
usmiljen.“ (Luk. 6, 36.)

Vvod.

V 17. stoletji je živel v Parizu na Francoskem nek mož, ktere-
rega so imenitni in poredni ljudje visoko spoštovali, in ga velikega
služabnika božjega spoznavali. Imel je neizrečeno usmiljeno serce,
zato je pa tudi tolikanj rad svojemu bližnjemu v terpljenji in revah
prihitel na pomoč, ter mu poskerbel, kar in kolikor le moč. Tega
pa ni delal le iz prirojene dobroserčnosti, temveč se posebno zato, ker
je to vsakega kristjana dolžnost, ter božja zapoved. Po vsem Pa-
rizu so poznali pobožnega moža, in so dobro vedeli, kolikim bol-
nikom in revežem je pomagal, ali sam, ali pa so jim pomagali
drugi na njegovo priprošnjo. Ko na stare dni ni mogel več lahko
hoditi, ker ga je noga bolela, vozil se je na vozu po mestu, in
kjerkoli je kakega starega ali bolnega človeka srečal, vzel ga je k
sebi na voz, ter ga peljal v bolnišnico ali kamur si koli je želel.

Včasih je tudi take clo sprejemal, ki so bili polni nesnage in
turov. In ravno taki so mu bili najljubši. Nikoli ni šel memo
kakega reveža ali bolnika, da bi se ne bil prijazno z njim kaj po-
menil, in mu ponudil svojo pomoč. In dasiravno je imel scer dosti
opraviti, imel je vendar le to za najljubše, najpervo in najimenit-
niše opravilo, Jezusu služiti v ubogih. — Ali veste, kdo je bil ta
mož? Bil je sv. Vincencij Pavljan, mož, ki se je zvesto držal Je-
zusovega povelja: „Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen!“

Ljubi moji! dolžni smo svetnike posnemati. Usmiljeni biti moramo tedaj tudi mi kakor so svetniki bili. In da bomo usmiljeni poslušajte, kaj nas zraven zapovedi Jezusove še priganja h kerščanski miloserčnosti.

„Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen.“ S temi besedami nas Jezus podučuje, kakošna mora biti naša miloserčnost, naše usmiljenje. Božje usmiljenje namreč nam mora biti zgled, po katerem mora obravnana biti tudi naša miloserčnost. Kakor je namreč Bog pripravljen, vsem ljudem in vselej v njih potrebah pomagati, moramo tudi mi pripravljene biti, bližnjemu vselej in povsod duhovna in telesna dela usmiljenja skazovati.

Ljubi moji farani! da bote to povelje Jezusovo tem voljnije spolnovali, povedal vam bom nekatere spodbudljeje, ki nas priganjajo, usmiljenim biti. Imam pa danes, da vas predolgo ne zadržujem, pred vsem drugim le telesna dela usmiljenja pred očmi. Pripravite se.

Razlaga.

K miloserčnosti tedaj nas nagibuje:

1. Velik dobiček, ki iz te čednosti doteka tudi nam samim. „Blagor usmiljenim, usmiljenje bodo dosegli,“ obeta Jezus. Če si po tem takem usmiljen, narediš si Boga tako rekoč za dolžnika, kateri ti bo gotovo povernil, povernil že na tem svetu, še bolj pa na unem. „Kdor ubogajme daje, Gospodu posojuje, in Gospod mu bo povračeval,“ pove sv. pismo (Prav. 19, 17.). In sv. Krizolog pravi: „Varniši kot v narodni banki je dnar v rokah ubogih; to je banka nebeškega Očeta, pri katerem ni mogoče, na zgubo priti.“

Sv. Gregor nam to le pripoveduje: Ob času velike dragine je pošiljal imeniten mož po imenu Herdicij hlapce z vozovi in konji na ceste, da bi vozili v njegovo hišo uboge, ki so umirali za lakoto. Navozijo mu jih veliko množico. In pobožni mož jih je živil ves čas dragine. Ko pa stiska odjenja, jih spet domu razpusti. In Bog se je z dopadenjem oziral na Herdicijevo ravnanje; in je Herdicij glas zaslišal iz neba, ki mu reče: „Glej! ker si to storil, krub nikoli ne bo pošel v tvoji hiši.“ To je časno plačilo, časno povračilo.

Sv. Katarino Siensko sreča nekega dne ubožec, ter jo milošnje prosi. Ker pa ničesar drugega ni imela seboj, podeli mu srebern križec, kterege je na paternoštru nosila. Po noči pa se jej Kristus prikaže, ter jej reče: Katarina! poznaš ta-le križec? Mu reče: Da, Gospod; poznam ga, toda žlahnih kamencev, s kterimi je olepšan, ne poznam. In Gospod jej odgovori rekoč: „Ti kamenci so dobre misli in nameni, s kterimi si dajala in spremljevala milodar, in te bom razodel pred vsem svetom na sodnji dan v tvojo čast in tebi v plačilo.“ Vidite tukaj plačilo v večnem življenji.

O da bi pač ljudje zapopadli, z malim trudom in zlahkoma si kaj pridobiti in prihraniti ne le za sedanje minljivo, ampak za prihodnje večno življenje. O da bi pač hotli svetnike posnemati, in Jezusa poslušati, ki usmiljenim obeta usmiljenje ter povračilo tu in tam, ne le peterne, ampak stoterne obresti za darilo ali posojilo, ki ga revežem damo z dobrim srcem.

K miloserčnosti nas naganja:

2. Zaupanje na odpuščanje grehov, katero odpuščanje nam ta čednost poskerbi na obljubo sv. pisma (Prov. 16, 6.) in na besedo v bukvah Tobijevih, ki pravi: „Milošnja otme od greha in od smerti, in ne bo pustila duše pasti v temo.“ (Tob. 4, 11.) Na dalje, ko je hotel Danijelj kralja Nabuhodonozorju priporočiti močen pripomoček, s katerim bi odvernili jezo božjo, in si zavaroval zveličanje svoje duše, ni mu naročal ojestrega posta in pokorenja v rasovniku in pepelju, temveč mu je rekel: „Znebi se svojih grehov po milošnji.“ Danijelj namreč je dobro vedel, kako močno so milodari dopadljivi Bogu, ter ga delajo voljnega in pripravljenega, nagniti srce grešnikovo na pot pokore, in ga oteči pogubljenju. Ravno to poterduje nam tudi sv. Hieronim z naslednimi besedami: „Ne morem si domisliti, da bi bil kdaj bral, da bi hud konec imel, kdor je dela ljubezni rad opravljal.“ Ravno tako pravi sv. Avguštin: „S svojimi grehi si prodan, odkupi se pa s svojim denarjem.“

Zatoraj, grešniki! če ste že res tako terdi, da vas Jezusovo britko terpljenje nič več ne omeči, da vas peklenski ogenj nič več ne podbuda, — in vas hudi duh tako rekoč že na svoji vervi ima, glejte! še vam vem v otebo nek pripomoček, in ta je: Usmiljenje skazujte svojemu potrebnemu bližnjemu, in v plačilo vam bo Bog pokazal pot, da se odtegnete večnemu pogubljenju.

Nekega dne v starih časih je rekel nevernik svoji ženi, ki je pa kristjana bila: „V posesti imava nektere zlate, toda zlati bodo polagoma pošli; slišal pa sem večkrat tako od drugih kakor tudi od tebe, da tvoj Bog daje sto za eno; dajva mu tedaj svoj denar.“ In res gresta, ter denar ubogim razdelita. Pozneje pa sta pomanjkanje terpela. In tedaj reče mož svoji ženi: „Zakaj ne derži tvoj Bog besede in obljube?“ Žena ga opominja, naj poterpi. Čez nekoliko časa najde mož na potu en zlat. Poprašuje in pozveduje, čegav da bi bil, pa ne zve za nikogar, ki bi ga bil zgubil. In je dal zlat svoji ženi, ter jej veli, naj gre, in rib kupi za-nj. In žena je kupila veliko ribo. In ko jo prereže, najde v trebuhu zlahten kamen. In poda kamen svojemu možu, naj gre prodajat ga zlatarju, kateri mu je 200 zlatov za-nj odštel. Ves vesel razkazuje denar svoji ženi; žena pa mu reče vsa mirna in pohlevna: „Glej, ljubi moj! Bog kristjanov derži svojo besedo in obljubo.“ In mož je šel sam v se, se je spreobernal in hvalil Boga v srečnem zakonu z besedo in djanjem, z ustmi in srcem. — Če je Bog neverniku zavoljo skazovanega usmiljenja dodelil milost, da se je spreobernal k sv.

veri, gotovo bo dal tudi tebi milost, da se spokoriš svojih grehov, če si usmiljen ali miloserčen.

In ker smo vsi grešniki, zakličem samemu sebi in vam vsem: O bodimo usmiljeni; pomagajmo, kar in kakor le moremo; rešimo, kjerkoli le zamoremo. In če nas vest le še peče, če nam stari grehi še zmerom nepokoj delajo, in nam skerb in strah narejajo zavoljo poslednje ure; le zaupljivo povzdignimo proti nebu svoj pogled, ter recimo: „Oh ljubi moj Jezus! kakor sem se jes usmilil svojih bratov, usmili se tudi ti mene. In da se me boš usmilil, zvesto pričakujem, ker si mi to obljubil!“ — Oh, kako sladka tolažba bo na to nam vsem!

Usmiljeni moramo biti tudi za to, ker

3. ojstro rajtengo bomo morali dajati, ali smo in kako smo skazovali dela usmiljenja. To nam razkazuje Jezus v povesti od moža, kateri je sklical svoje služabnike ali hlapce, ter jim razdelil svoje premoženje, da bi ž njim gospodarili, in se je nato na pot podal. Črez dolgo časa pa se je spet nazaj povrnil in tirjal odgovor, da bi se prepričal, kako so obračali denar, ki jim ga je bil zaupal. (Mat. 25.) Gorje toraj vsem, ki na tem svetu brez dela pohajajo, lenobo pasejo, in s praznimi rokami v večnost stopijo, in nebeškemu Sodniku nimajo pokazati nobenega dobrega dela, s katerim bi bili koristili svoji domovini ali sveti cerkvi. Talenti, ktere jim je Bog dal, premoženje, ktereга jim je zaupal, ni njih lastnina, temveč božja lastnina, ktero jim je le posodil, da ž njo gospodarijo po božji volji, ter Bogu k časti, sebi in bližnjemu v blagor in prid. Gorje pa še sosebnostim, ki so neusmiljeni. Zakaj kakor orel poskuša svoje mlade, izpostavlja je jih solnčnim žarkom, in le tiste za dobre spozna, ki solnčno svitlobo sterpe; ravno tako bo tudi Bog najpoprej in pred drugim po usmiljenji skušal, kateri so njegovi pravi otroci. Oh, kako bomo obstali takrat pri veliki rajtengi?

Mož v svetem evangelji je enega svojih služabnikov, kateri si z zaupanim talentom nič ni pridobil, ukazal vreči v vunanje tame. Bog bo ravno tako storil z vsemi ljudmi sploh, kateri prejetih darov nečejo rabiti, ali pa jih obračajo v hudo; sosebnostim pa s tistimi, ki ne rabijo svojega bogastva, ne obračajo svojega blaga in premoženja v dela ljubezni in usmiljenja; — v pekel jih bo zavergel zavoljo njih terdoserčnosti.

Zdi se mi, kakor da bi videl Sodnika sedeti na veličastnem tronu, in slišal neusmiljencem in terdoserčnim bogatinom tako le govoriti: „Kaj ste seboj na svet prinesli? Že davno pred vašim rojstvom sem bil že vse vstvaril. Blago celega sveta je prišlo iz mojih rok, in je dar moje radodarnosti. Od kod je razloček, ki je med vami in med ubogim? Vi ste živeli v obilnosti, oni pa v pomanjkanji; vi ste imeli veliko, oni pa nič. Vsi od kraja, revni in bogatini, ste goli in nagi na svet prišli; jes pa sem vas obogatil,

une pa v revščini pustil. Vaša dolžnost pa je bila storiti, kar sem vam zapovedal v svojem evangelji, revežem podeliti od svoje obilnosti, nage oblačiti, lačne nasitovati, bolnike obiskovati, in jim polajševati nadloge; ali pa ste to storili? O vi nehvaležniki! Stene svojih stanovanj ste kinčali z lepimi barvami in oblačili preprogali z baržunom in s svilo, revežev pa niste hotli oblačiti. Vašim konjem ste oskerbovali prekrasne preproge in oprave, svoje v cunje oblečene brate pa ste zaničevali, sebe ste oblačili v predrago obleko, svoje orodje po hiši ste lepšali z zlatom, ljudi pa ste tlačili. Zastonj je terkal revež na vaše duri, ko ste si med tem marmelj pokladali pod noge. Vi ste večkrat potratno živeli, ter črez mero jedli in pili. Vaši konji so zlate uzde zvečili, revežem pa niste le malega denarja podarili, da bi si bili zamogli vsaj s črnim kruhom glad vtolažiti. Poberite se od mene! Gorje, ki ste ga revežem narejali na zemlji, naj nad vas pride, vam bodi v večno kazen!

Ljubi moji! ali pač zamorete misliti na to sodbo in na tako obsodbo, in bi se ne stresli in ne zgrozili? Ali pa morda menite, da sem preveč povedal? Poslušajte toraj, kaj sv. pismo govori o sodbi nad terdoserčnimi! Ondi beremo tako le: „In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo narazen ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. In bo ovce postavil na svojo desnico, kozle pa na levico. Takrat poreče kralj tistim, kateri bodo na njegovi desnici: „Pridite žegnani ali blagoslovljeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; ptujec sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli, bolen sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste k meni prišli. Tedaj mu bodo pravični odgovorili rekoč: Gospod! kdaj smo te videli lačnega, in smo te nasitili? ali žejnega in smo te napojili? Kdaj smo te pa videli tujega, in smo te pod streho vzeli? ali nagega, in smo te oblekli? Ali kdaj smo te videli bolnega ali v ječi, in smo k tebi prišli? In kralj bo odgovoril, in jim rekel: Resnično vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili! Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: Poberite se spred mene, prekleti; v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti; žejen sem bil, in mi niste dali piti; ptuj sem bil, in me niste pod streho vzeli; nag sem bil, in me niste oblekli; boln in v ječi in me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili: „Gospod! kdaj smo te videli lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nagega, ali bolnega, ali v ječi, in ti nismo postregli? Takrat jim bo odgovoril rekoč: Resnično vam povem, kar niste storili kateremu teh najmanjših, tudi meni niste storili. In ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno življenje.“ (Mat. 25, 32—46.)

Tako je pisano v sv. pismu. Ko to premišljujemo, smo prisiljeni zdihniti: Moj Bog! usmili se nas; omeči nam terdo serce,

ter ga prestvari, da postane usmiljeno in polno ljubezni do bližnjega, in da na strašni sodnji dan ne pridemo na levo stran.

Se bi se dalo kaj nagibov povedati, kateri bi nas zamogli k miloserčnosti omečiti; toda kogar ti ne omečé, menda ga drugi tudi ne bodo.

Sklep.

Zatoraj, ljubi moje farani! premislite dobro, da je Bog postavil razne stanove na zemlji, in tedaj tudi stan revnih in bogatih. Božja volja in božja naredba je to, da so eni revni in eni bogati. Kakor pa vojščak potrebuje umetnika; umetnik pa tergovca, in tergovec kmetovavca, in kmetovavec rokodelca, gospod služabnika, in služabnik gospoda, ravno tako potrebuje revež bogatina. Ker je tedaj Bog reveže in siromake, ubožice in betežnike navižal na premožne in bogate; je dolžnost slehernega, ki blago in premoženje ima, pomagati potrebnim bratom. Ako tega ne storimo, pojde zavoljo terdoserčnosti prekletstvo in pogubljenje za nami v večnost; če pa to storimo, nam bo tu in tam blagoslov v del, in že na tem svetu je po božjem obravnano in božjemu podobno naše življenje, ker dopolnujemo, kar naroča Jezus v sv. evangelju, — ker smo usmiljeni, kakor je naš Oče usmiljen. „Blagor onim, ki so usmiljenega serca; ker usmiljenje bojo dosegli.“ Amen.

Pridiga v praznik presv. Trojice.

(Čast presv. Trojice; gov. J. Š.)

V imenu Očeta † in Sina † in sv. Duha.“
(Mat. 28, 19.)

Vvod.

Stari očak Abraham je nekdaj opoldne sedel pri vratih svojega šotora. Kar pogleda in vidi tri može, ne dalječ pred seboj. Naproti jim gre, se nizko prikloni in reče najjimenitnišemu med njimi: „Gospod! ako sem milost dosegel pred teboj, nikar se me ne ogiblji. Bom prinesel vode, da si noge omijete; počijte pod drevesom. Tudi grižljej kruha bom prinesel, da se okrepčate; potlej greste dalej.“ Tuji so s tem dovoljeni. Abraham hiti v šotor k Sari, svoji ženi, in jej reče podpepelnikvo (t. j. nekakih pogač ali mlinec) iz pšenične moke speči. Potlej teče k čredi, odbere najlepše tele in ga da hlapcu, naj ga pripravi. Prinese jim tudi sirovega masla, in tele in kar je bilo pripravljenega. Tuji so jedli.

Abraham je pri njih bil, in jim stregel. Ali pa veste, kdo so ti tujci bili? Bil je Bog sam z dvema angeljema v podobi tujcev. Pač srečen Abraham, ki je tako imenitne gosti sprejel in jim stregel. Pa tudi mi nismo nič manj srečni od Abrahama. Sv. cerkev tudi pred nas danes tri preimenitne goste, postavi pod imenom Očeta, in Sina in svetega Duha, da jim gostijo napravimo. Ali kakošne gosti bomo napravili presvetej Trojici? Ne takih, kakoršne Abraham tujcem, temuč duhovne gosti bomo napravili danes Bogu trojedinem ter čast in hvalo pred-nj postavili. Tedaj bomo čast skazovali prvič Bogu Očetu, potem Bogu Sinu in nadalje Bogu sv. Duhu. Poslušajte!

Razlaga.

1. a) „Naredimo človeka po svojej podobi, naj gospoduje črez ribe morja, črez ptice neba, črez zveri in črez vso zemljo“. S temi besedami naznanja Bog sam veliko prednost in imenitnost, ki jo človek ima pred vsemi drugimi stvarmi na zemlji. Po božji podobi, pogledjte, smo stvarjeni, oj kolika visokost! Ne poje toraj David zastoj od človeka, ter pravi: „Malo od angeljev si ga ponižal, s slavo in častjo ga obdal.“ Z umom in prosto voljo smo obdarovani, kakoršnih dušnih moči nima nobena druga stvar na zemlji, da z umom Boga spoznamo, z voljo si sami svojo srečo odberemo, oj kolika sreča! Tudi vse druge stvari na zemlji je Bog človeku podvergel, da črez nje gospoduje. O kolika imenitnost! Dal je pa Bog človeku tudi telo, ki ni proti tlom obrnjeno, ko drugih žival, temuč ima ravno hojo in se ozira proti nebesom, za ktere je tudi ono z dušo vred namenjeno, ter bilo clo neumerjoče stvarjeno, ko bi si človek sam neumerjočnosti z grehom zapravlil ne bil. O pač zasluži Bog Oče, naš Stvarnik, da ga častimo in hvalimo vse svoje žive dni rekoč: Čast bodi Bogu Očetu.

b) Pa tudi Bogu Sinu gre vsa čast in hvala — „Veste, kaj sem vam storil:“ je rekel Jezus svojim učencem (Jan. 13, 12.). Kaj takega? porečete? Po jedi velikonočnega jagnjeta vstane, dene z sebe zgornje oblačilo, vzame pert ter se opaše. Potlej vlije vode v medenico (umivalnico) in začne učencem noge umivati in brisati s pertom, s katerim je bil opasan. Kar je apostelnom tukaj v pravem, storil je nam vsem v duhovnem pomenu besedi. Najpoprej vstane od večerje t. j. od nebeškega veličastva: dene z sebe zgornja oblačila, namreč svoje časti: vzame pert, pert človeške natore ter se opaše ž njim. Potlej vlije vode v medenico, t. j. svojo kri, ktero je na gosto in večkrat prelival na suho in nevhvaležno zemljo. Nadalje začne noge umivati takrat namreč, kedar nas je s svojo kervjo opral od naših grehov. Potem brisati s pertom svoje človeške natore namreč, kedar je vso nesnago naših grehov na-se vzel, in je spred tega

njegova človeška natora tako nagnjusna postala, da prerok, ki ga je v duhu gledal, od njega pove: „Mislili smo, da je kakor z gobo udarjen.“ — To premisliti; kdo bi glasu ne povzdignil, ter iz celega serca Jezusu za tolike dobrote in sosebno za dar odrešenja hvale ne prepeval rekoč: „Čast bodi Sinu.“

c) Darovi in milosti sv. Duha so nadalje tako velike, tako razne (mnogotere) in čudne, da jih jezik tudi najzgovornejšega človeka vseh naštetih ni vstanu, sosebno ker so ti darovi nevidni in skriti, ter se sploh le v najskrivnejšem kotu človeškega serca godé. Ob kratkem rečem: Kar je vertnar na vertu, voditelj na potu, učitelj v šoli, gospodar v hiši, serce v človeku, studenec v paradizu, solnce našej zemlji, ravno to je sv. Duh v cerkvi, v duši in na svetu. Kdo pač v dušnem vertu čednosti zaplodi, pregrehe iztrebi, in ga (vert) vedno namaka in rodovitnega dela? Kdo drugi kot sv. Duh! Kdo kaže vernim pot v večno življenje? Kaže jo sv. Duh, ravno kakor jo je kazal nekaj v podobi ognjenega stebra Izraelcem skoz puščavo v obljubljeni deželi. Kdo cerkev razsvitljuje? duhovne pastirje podučuje? učence v učenike prerodi? preroduje, podučuje in razsvitljuje jih sv. Duh, kateri je prepevajočega pastirja Davida v psalmista spremenil; preganjavca Savlja v učenika narodov Pavlja spreobernal in cestninarja Matevža v evangelista prerodil. — Kakor družina po hišnem gospodarju živež in obleko dobiva, ravno tako tudi ljudje na tem svetu razne darove dobivajo po sv. Duhu; eni dar učenja, drugi dar razlagati sv. pismo; spet drugi dar boleznim ozdravljevati ali čudeže delati in druge darove. — Gotovo je, da je cerkev neko skrivnostno telo, čigar glava je Kristus, čigar vrat je sveta božja porodnica, kot glavi najbližneja; čigar oči so škofje; čigar jezik pridigarji in učeniki; čigar zobje mnih; čigar ušesa spovedniki, roke in noge pa verni kristjani zamaknjeni v dobre dela; kje pa je serce? Serce je sv. Duh po besedah sv. Tomaža Akvinskega in zakaj? Zato, ker je tudi sv. Duh ljubezen Očeta in Sina; ravno kakor je serce sedež ljubezni. Zato na dalje, ker je sv. Duh začetek ljubezni in milosti ali gnade, ravno kakor je serce delavšnica gorkote in življenja. Zato na zadnje, ker sv. Duh vedno čuje nad vsemi udi cerkve, in skerbi za njih blagor, ter jih opominja k pokori, jih podbujuje, tolaži, podučuje, svari in tudi strahuje, ravno kakor serce čuje in bedi, kedar drugi udje spé. — Poslednjič je sv. Duh tudi še luč, ki vse razodeva in očitno stori, ter skoz usta apostelnov in pridigarjev, po zborih sv. očakov, po bukvah učenikov vso cerkev razsvitljuje. Če bi luč iz sveta pregnal, ali po noči svetilnico iz hiše zmaknil, oči bi nič ne vidile, in ljudje delati ne bi mogli, in bi se nobena reč ne vedla prav ceniti, ter po nevednosti zlato ravno tako z nogami taptalo, kot zarujevelo železo; ravno tako bi pri vladanji sv. cerkve brez luči sv. Duha postal največi nered in najtamnejša zmešnjava. Ob kratkem: Dobrota in milost sv. Duha je

tolika in tako velika, da se povsod razodeva. „Usmiljenja Gospodovega je vsa zemlja polna.“ (Jan. 6.) Kaj mislite tedaj preljubi; ali bi ne bilo prav in spodobno, da se vsem ljudem jezik razveže, ter sv. Duhu vedno hvalo ženó rekoč: „Čast bodi Bogu sv. Duhu. — Kako pa bomo presv. Trojico častili in hvalili?“

2. Že od prvih časov kerščanstva sem je vpeljana v sv. cerkvi lepa navada, častiti in hvaliti presv. Trojico s kratko pa lepo molitvico. „Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in sv. Duhu. Kakor...“ In še dandanešnji ž njo častimo in hvalimo pogostoma trojedinega Boga. Ali dobrote, ki jih po presv. Trojici dobivamo, so preobilne, da bi hvaležnemu kristjanu samo ta kratka zahvala in zahvala za presv. Trojico zadosti bilo. Pobožne duše so si v čast presv. Trojice še marsikaj drugega hvalevrednega zmislele: Zidale so se cerkve v čast presv. Trojici, vstanovile bratovščine, katerih posebna naloga je bila, presv. Trojico z mnogimi pobožnostmi častiti, ter za preobilne dobrote zahvaliti.

Leta 1679. je na Dunaju strupena kuga tako neusmiljeno divjala, da je v treh mescih (avgust, september in oktober) nad sto tisuč ljudi pobrala. Ni se revnega usmilila, ne bogatega ognila in nikomur ni prizanesla. V tem strašnem času je na jutro in večer slehernega dne zvonov mili glas ljudi k molitvi skliceval, in marsiktera obljuba je kviško spuhnela k trojedinemu Bogu, naj odverne presilno nadlogo. Tudi pobožni cesar Leopold I. se zaobljubi postaviti dragi steber v čast presv. Trojice na najlepšem Dunajskem tergu, ki ga Graben kličejo. Preden pa je bil namenjeni dragi steber izdelan, so za silo mali stebere postavili na tisto mesto, ter 29. oktobra (ravno zadnjo nedeljo o tem mesecu) slovesno procesijo iz cerkve sv. Štefana do stebra imeli. Šla pa je v procesiji vsa duhovščina, tudi žlahna gospoda in brez števila drugih ljudi. Do stebra prišli so najpoprej litanije vseh svetnikov odpeli, za tem je bila pridiga in po pridigi so se spet v cerkev sv. Štefana vernili. In glej, kuga ponehava, dokler ob kratkem popolnoma ne pogine. Cesar Leopold, storjeni obljubi zvest, izdelal zdaj lep steber v čast presv. Trojici iz dragega kamnja (marmeljna). Ravno tako je vtemelil v cerkvi sv. Petra vsakdanjo večno mešo v zahvalo, da je bil Bog kugo odvernil, kakor tudi vsako leto procesijo s sv. rešnjim Telesom iz St. Peterske cerkve do stebra sv. Trojice, kjer se je pod milim nebom služba božja obhajala in se potem procesija spet nazaj v Št. Petersko cerkev vernila. Pozneje so to zahvalivno praznovanje na malega Šmarna dan (8. septembra) preložili, ter le še procesijo do stebra naravnali, službe božje pa ne več obhajali pod milim nebom, temuč v cerkvi sv. Petra. — Pa že dolgo pred strašno kugo 1679. leta se je bilo več ljudi na Dunaju v ta namen združilo, skrivnost presv. Trojice posebno častiti. V ta namen so hodili leto za letom na božjo pot na nedeljsko goro (Sonntagsberg). Ker se jih je pa le vedno več oglasilo, so bratovščino napravili,

ter se z bratovščino sv. Trojice, ki je v Rimu že poprej bila, sklenili, si najpoprej cerkev sv. Ulrika, potem pa cerkev sv. Petra v bratovsko cerkev izvolili, in kedar jim je tudi ta pretesna bila, na njenem mestu novo prostorno cerkev pozidali z milimi darovi, ki so jih dobri ljudje v ta namen zložili. Na dalje so oni tudi faro naredili z več duhovni, zmed katerih sta pa dva dan za dnevom ob pol osmih med sv. mešo sv. rožnikranc v čast presv. Trojice molila. Tako je cerkev cvetela in s cerkvijo bratovščina presv. Trojice, ter imela v poslednjem času clo 42 tisuč bratov.

Sklep.

Tako so pobožne duše vsaki čas presv. Trojico častile, ter trojedinemu Bogu čast in hvalo dajale. Nikar da bi mi za njimi ostajali! Marveč tudi mi ves čas življenja vredno častimo in hvalimo Boga Očeta, ki nas je stvaril, Boga Sina, ki nas je odrešil in Boga sv. Duha, ki nas je posvetil, dokler enkrat tje gor ne pridemo, kjer mu bomo z angelji in svetniki prepevali večno čast in hvalo. Amen.

Pridiga za II. pobinkoštno nedeljo.

(Prazni izgovori kristjanov; gov. E. S.)

„In so se začeli vsi skupaj izgovarjati.“
(Luk. 14, 18.)

Vvod.

Velika večerja je bila pripravljena, pa povabljeni so se začeli vsi skupaj izgovarjati. S čim pa? Eden s tim, drugi z drugim; vsi pa s praznimi, nečimurnimi izgovori. Nobeden nima časa priti — pa za barantijo in kupčarijo, za odertijo in dobičkarijo, za dobre volje in zabave, za postopanje in pohajkovanje — za to je dosti časa. Sami pregrešni izgovori! Pred Bogom pa taki izgovori nič ne veljajo. Povabljeni bili bi te posvetne opravila lahko odložili, in lahko bi bili k večerji prišli.

Pa krivico izgovarjati, to ljubi moji! je starodavna napaka človeškega rodu. Že naši prvi stariši so se zavoljo svojega pregrešenja v paradizu hotli izgovarjati. Adam se je zavoljo svoje nepokorščine s tem izgovarjal, da ga je žena zapeljala, ki mu jo je Bog pomočnico dal; Eva je hotla zadolženje na kačo zvrčati, ki jo je ogoljufala. Pa pred Bogom so bili ti izgovori prazni, dolg

jima je ostal, in vsemu človeškemu zarodu sta ga za erbščino ali dedščino zapustila. S tem zadolženjem smo pa tudi tisto napako od prvih staršev podedovali, da svoje pregrehe izgovarjati hočemo. Jes ne rečem preveč, če pravim, da med sto grešniki jih je gotovo devet in devetdeset, ki se zavoljo svojih pregreh izgovarjati hočejo. Danes vam bom nekatere take prazne izgovore v misel vzel, s kterimi grešniki svoje pregrehe izgovarjajo. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Vseh izgovorov, s kterimi se grešniki zavoljo svojih pregreh izgovarjajo, vam nisem vstani naštet, ker njih število je sila veliko; jes vam jih torej le nekaj v misel vzamem.

1. Prvi izgovor je: To je pretežavno, tega ne morem storiti. Veliko je kristjanov, ki na vprašanje ali hočejo zveličani biti, z vso gorečnostjo odgovoré: „To je gotovo, jes na vsako vižo hočem enkrat v nebesa priti.“ Pa, ljubi moj kristjan! če hočeš enkrat v nebesa priti, moraš svojemu sovražniku odpustiti, moraš krivično blago povrniti. Kaj nam bo na to odgovoril ta kristjan, ki tako goreče po nebesih hrepeni? Morebiti bo to odgovoril: „O ljubi moj prijatelj, kako vendar moreš misliti, da bi jes temu ali unemu človeku odpustil? Krivica, ki mi jo je storil, je prevelika. Moj sovražnik je divji človek, ni vreden, da bi mu odpustil. Če se ne zmaščujem, bo moj sovražnik zmiraj bolj prederzen, in mi bo nove krivice delal. Kaj bodo ljudje rekli, če se ne maščujem, ob vso čast in poštenje bom prišel. To ne more biti!“ — „In kako bi mogel jes to povrniti, kar sem škode storil? Saj Bog za vse pusti rasti; bogatini svoje premoženje tako prelahko pridobé; če jes ne vzamem, bo pa kdo drug vzel; kar vzamem, bogatina ne bo ubožnejšega storilo, meni je pa potrebno; bom pa kak Očenaš za-nj zmolil.“ — O prazni izgovori! Ali veste, kaj bo Gospod enkrat takim odgovoril? „Kdor svojemu bližnjemu iz serca ne odpusti, mu tudi moj nebeški Oče njegovih grehov ne bo odpustil.“ — „Iz ognjene peči ne bo prišel, dokler do zadnjega vinarja ne bo poplačal.“ „Kdor ni z menoj, ta je zoper mene, in kdor z menoj ne pobira, ta raztresa.“

2. Veliko jih je, ki pri vseh svojih grehah, ki jih storé, precej to pristavijo: „Tako pa nisem mislil; menda to ne bo tako velik greh; jes nisem tako hudo mislil,“ in tako zmiraj naprej delajo s svojimi praznimi izgovori, ki jim jih hudič navdihuje. On jim njih dušne oči zaveže, da na zadnje čisti, popolnoma nedolžni in tako beli pred vami stojé, kakor sneg, ki je ravno še le padel. Recite jim, kar hočete, nikoli se jim ne bo izgovorov zmanjkalo. Tukaj vam moram staro, znano basen povedati, ki se prav dobro sem prilega. Nek kmet je zasačil volka, ki je

ravno ovco raztergal. Se ve da kmet je z volkom naglo obrajal; rekel je volku: Zdaj moraš cerkniti. Vendar nikar, je rekel volk, in je prosil in prosil in obljubil popolnoma se poboljšati, in še to pristavil: Ko bi me tudi najhujša lakota terla, vendar nikoli ne bom črez sedem vinarjev vrednosti vzal. Kmet s tem ni hotel zadovoljen biti, ker je pa volk le prosil in prosil, ga je ejstro posvaril in spustil. Kmalo je pa volk dobil lepo, debelo ovco. Lahko si mislite, kaka buda želja ga je obšla, ovco napasti in jo pojužnati, toda spomnil se je ob enem tudi svoje obljube, da črez sedem vinarjev vrednosti nikoli ne bo ukradel. Potlej je pa sam pri sebi tako govoril: „Ta le ovca? koliko mora neki vredna biti? K večemu tri vinarje, in kdo ve, če je še toliko vredna? Uboga žival je morala konec storiti. Kmalo potem je dobil lepega telička. Kaj pa ta, ali ni več kot sedem vinarjev vreden? O ne, k večemu je en vinar vreden? toraj ga smem brez skerbi pojužnati. Poglejte vendar, ljubi moji, kako tanko vest je ta volk imel! Ali pa veste tudi, kako se je ž njegovo vestnostjo končalo? Kmet ga je spet dobil, ko je ropal, volk je mislil, da poropana žival ni bila črez dva vinarja vredna, kmet pa jo je veliko višej cenil, in je volka potkel. — Kakor je ta volk delal, tako dela veliko-veliko kristjanov.

Tukaj je eden pijančevanju udan. Vse je obljubil, da bi odvezo zadobil. Kmalo potem pa pride kak sosed ali dober prijatelj, in ga vabi, da bi ž njim v kerčmo šel. Kaj stori vinski bratec? Hitro sam sebe tako-le obraja: „No, kerčmi se ravno nisem odpovedal, in pijači tudi ne, sicer bi še živeti več ne mogel; samo to sem obljubil, da se več vpijanil ne bom, tega se bom danes že skerbno varoval.“ Toraj gre in pije, in iz enega bokala sta kmalo dva, in iz dveh trije in tako naprej, da se popolnoma všlevi. Zdaj ta kristjan vendar ne bo nobenega izgovora imel? Misliti bi bilo, in v resnici te tudi izgovarjati ne more. Toda poslušajte, kaj pravi! Saj je bilo v družini, jes se nisem mogel sam izločiti in veselih tovaršev zapustiti, drugi so me k temu pregovorili. Molči, ti pijanček, zakaj „pijanci ne pojdejo v nebeško kraljestvo“, in „kdor ni s Kristusom, je zoper njega.“ Pred Bogom se ne boš mogel izgovarjati.

Tukaj je hišna mati; pa je sladkosnedna, potratljiva, prevzetna, toda za vse to ima dosti izgovorov. „Ta le dva mernika pšeničice že smem prodati, da mož ne bo za to vedel; saj bom denar spet le za domače potrebe obernila. To-le prejico, ta-le krompirček, to-le ajdico že smem brez skerbi v denar spraviti, zakaj dekllice potrebujejo nove obleke; pride velika noč, in oče noče veliko dati. Jes moram pa vendar otroke tako obleči, kakor so drugi oblečeni.“ Ja le tako govori, ti lahkomišljena, bogapozabljiva mati, kmalo boš videla, kaj bo s tvojim pohištvom. Bog pa nezvestobo in tatvino tudi v zakonu kaznuje, in „kdor ni ž njim, je zoper njega.“

In kaj bom rekel od tistih sinov in hčer, ki staršem jemljejo in pravijo, da to ni greh, ker jim starši plačila ne dajo, kaj od rokodelcev in tistih kristjanov, ki drugim za plačilo delajo, ki se izgovarjajo, da za svoje delo niso zadosti plačani, in zato goljufujejo in sleparijo. Koliko hlapcev in dekel, in koliko dninarjev se s tem izgovorom v krivičnost dajo zapeljati! Pa od tega ne bom dalje govoril, jes vam imam še od ene sorte kristjanov povedati, in to so tisti,

3. ki se v svojem grešnem življenju s tem tolažijo in izgovarjajo: „Saj tudi drugi tako živé.“ O ljubi moji! s tem izgovorom se pred Bogom ne bomo mogli opravičiti. Postavimo se enkrat v svojih mislih pred tisti sodnji stol, pred katerim se bomo morali enkrat vsi prikazati; mislimo si, da naše truplo leži na smertni postelji, naša duša pa, ki se je ločila od telesa, stoji na sodbi pred Bogom. Bog očita jej iz bukev našega življenja vse njene pregrehe, vse zamude njenih dolžnost, vse prestopke njegove postave: To si storila, to si opustila zoper mojo postavo; s čem se boš zagovarjala? Na to uboga duša odgovori: Oh, sodnik! drugi so tako delali, in po njih izgledu sem se tudi jes ravnala. Kaj menite, ali bo ta izgovor pred sodnikom kaj veljal? Gotovo ne, tudi zavoljo najmanjšega greha se sojena duša s tem ne bo mogla izgovoriti, s takim izgovarjanjem bi jezo božjo le še bolj zoper sebe nadražila in vnela. Kako, ti nezvesta, bi jej sodnik odgovoril, s tem, da so tudi drugi grešno živeli, hočeš ti svoje pregrehe izgovarjati? Ali so ti bile šege in navade sveta več, kakor moja postava? Ali meniš, da so moje zapovedi s tem, da jih drugi preamljajo, svojo moč zgubile? Ali more katero zaničevanje mojega veličastva večje biti, kakor je to? Če si z drugimi grešila, boš z drugimi tudi pogubljena. Ti izgovori pri moji sodbi nič ne veljajo, ti si sojena, ti si obsojena v večno terpljenje.

Sv. pismo nam pripoveduje od dveh mest, v katerih so pregrehe in hudobije tako splošne postale, kakor ne kmalo kje drugod. V Sodomi in Gomori, kakor nek cerkven učenik pravi, nesramnosti niso bile clo nič kaznovane, ampak očitno so se smele goditi, in postava jih je zagovarjala. V Sodomi in Gomori bi se bil zavoljo svojih pregreh vsak lahko izgovarjal, da jih tudi drugi doprinašajo, zakaj zmed veliko tavžent ljudi po spričevanji sv. pisma še deset pravičnih najti ni bilo. Ali je pa Sodomljanom, ker so njih pregrehe tako splošne bile, Bog prizanesel? Nikakor ne, ampak ravno zato, ker so njih pregrehe tako zlo razširjene bile, jih je Bog kaznil. „Vpitje iz Sodome in Gomore, je rekel Gospod, čedalje večje prihaja, in njih hudobija je grozovitno velika.“ (I. Mojz. 18, 20.) In Gospod je deževal na Sodomo in Gomoro žveplo in ogenj; vsi prebivavci, kakor so skupaj med seboj grešili, so tudi skupaj konec vzeli; grozovito mrtvo morje, ki zdaj na tistem kraju

stoji, je strašno spričevanje, da se noben grešnik zavoljo grehov drugih izgovarjati ne more.

Sklep.

Zato ljubi moji! pustimo prazne izgovore na stran, nikar ne zaničujemo vabljenja Gospodovega, sicer se bo Gospod razserdil, in v svojem serdu bo rekel: Nebeden unih povabljenih ne bo okusil moje večerje. Ta beseda naj nas straši, da ne bomo ponujene gnade iz lenobe ali lahkomišljenosti zapravili. Povabljeni smo vsi k veseli in večno srečni nebeški večerji; oh! Bog daj, da bi bili tudi vsi izvoljeni! Amen.

Pridiga za III. pobinkoštno nedeljo.

(O Jezusovem sercu; gov. O. A. P.)

„Eden vojakov je odperl s sulico njegovo stran in zdajci je tekla iz nje voda in kri.“
(Jan. 19, 34.)

Vvod.

Danešnje sv. evangelje nam prav popolnoma kaže neskončno ljubezen, milobo in usmiljenje presvetega serca našega Gospoda Jezusa Kristusa. On sprejema grešnike in ž njimi jé. On je tisti dobri pastir, ki popusti devetindevetdeset ovčic v puščavi, in gre za zgubljeno tako dolgo, dokler je ne najde. Pa ljubi moji! kaj bolj tolažljivega za nas grešnike biti ne more, kakor neskončna ljubezen, poterpežljivost in usmiljenje presvetega Jezusovega serca. Ali moramo na zemlji kaj bolj ljubiti, bolj pobožno častiti, kakor presveto serce tistega, ki nas je rešil večnega pogubljenja? In dalje, zasluži li katero serce bolj ljubljeno biti, kakor to, ki je polno usmiljenja, milote in ljubezni?

Da bi pa bili kristjanje v češčenzi presvetega Jezusovega serca bolj goreči, obhaja sv. cerkev slednje leto na pretečeni petek poseben praznik v čast in spoštovanje presvetega serca. Ker je ta praznik posebno za nas katoljske kristjane toliko imeniten, hočem vam danes ljubi moji govoriti:

1. od češččenja presvetega Jezusovega serca in
2. kako se je pričel ta praznik. Pripravite se!

I. del.

Češčenje presvetega Jezusovega serca je tako staro, kakor kerščanstvo, ker kedar molimo in častimo našega Boga in Zveličarja, mislimo gotovo na njegovo presveto serce, v katerem prebiva največa ljubezen do nas. Iz njega izvira nevsahljivi studenec vseh gnad in dobrot. Sv. Avguštín piše: „Kristus je dal odpreti svoje serce, da bi nam bile odperte tiste vrata življenja, iz katerih izvirajo sv. zakramenti, brez katerih v življenje nobeden priti ne more.“ Spodobi se in naša dolžnost je, da častimo, hvalimo in molimo presladko serce našega Odrešenika; zakaj to serce je nas poprej ljubilo, iz ljubezni do nas toliko britkosti, težav in bolečin prestalo. Iz ljubezni je bilo na križu za nas s sulico prederto, iz ljubezni je darovalo svojo kri do zadnje srage. O ljubi poslušalci! to serce je zdaj častljivo, ono ne more več terpeti. Vendar ono mило čaka na nas, da bi k njemu prišli in se za nami žalostno ozira, ako gremo brez kakega sočutja memo božjega hrama. Če ga tudi za neverniki hudobni in malopridni kristjani v najsvetejšem zakramentu zaničujejo, On jih vendar še vedno čaka, vedno je pripravljen odpustiti jim. Mnogo-mnogo svetnikov je bilo, ki so posebno goreče ljubili in častili presveto Jezusovo serce. Njih ljubezen posebno lahko razvidimo, ako prebiramo njih spise, ki so jih posebno v čast sv. sercu Jezusovemu pisali.

Sv. Bernard, posebni častilec presvetega Jezusovega serca, piše: „Ker smo enkrat prišli k presladkemu Jezusovemu sercu in nam je dobro tukaj biti, se ne ločimo več od njega! Prišli smo tedaj k tebi o Jezus in se veselimo v tebi, ker se spominjamo tvojega milega serca. O kako dobro in prijetno je, prebivati v tem sercu! Rajši zgubim vse, kakor to serce, v katerem edino pravo tolažbo nahajam. Pri tem najsvetejšem tempeljnu, pri tej škrinji miru in sprave nove zaveze, hočem častiti in moliti ime Gospodovo, ter hočem z Davidom reči: „Našel sem moje serce, da molim k svojemu Bogu.“

Tudi jes sem našel serce mojega kralja, mojega brata in prijatelja, mojega milega Jezusa; in bi se ne veselil in ne molil? Ker sem tedaj našel o ljubi Jezus tvoje serce, hočem moliti k tebi svojemu Bogu. O usliši mojo prošnjo, sprejmi me popolnoma v svoje serce! O najlepši Jezus, ki presegaš vso lepoto, očisti me od mojih pregreh, da bom vedno vreden prebivati v tvojem sercu in da spoznam in spolnujem tvojo voljo.

Zato je tvoje serce prebodeno in odperto, da se mi lahko va-nje podamo. Kdo ne bi ljubil tega ranjenega in milega serca? Hočemo ga ljubiti, do smerti častiti in moliti ga.“ — Sv. Klara je slednji dan pozdravljala in počastila presveto serce Jezusovo, in vselej je občutila, kakor sama pravi, posebno veselje. Sv. Mehtilda je to pobožnost tako visoko cenila, da je vedno od češčenja vred-

nega serca Jezusovega govorila. Od gnad ali milosti, ktere je prejela, je večkrat rekla: „Če bi vse te gnade ali milosti zapisovala, bile bi velike bukve premajhne.“ In njej je ljubi Zveličar rekel: „Glej, jes ti dam svoje serce v zastavo ljubezni in v pribežališče, da boš vedno posebno o smertni uri tolažbo in mir v njem našla.“

Še od mnogo svetnikov in svetnic beremo, kako zelo so oni častili presveto serce Zveličarjevo, in koliko milosti so zajemali iz njega. Pa dragi poslušalci! kakor so svetniki živeli, smo tudi mi živeti dolžni, ako hočemo biti večno srečni. Kjer toraj pravo češčenje presvetega serca ni, kjer se ne spominjajo njegove neskončne ljubezni, njegovega presvetega življenja, njegovih naukov in izgledov, njegovega britkega terpljenja in smerti, in kjer resničnih želj ni ž njim se skleniti, o tam je pravo katoljsko življenje ugasnilo, tam Kristus gotovo prebivati ne more. — Pač žalostno, ker je sedaj tako malo, o sila malo kristjanov, posebno moških, ki bi si prizadevali Jezusovo milo in presladko serce častiti in ž njim večkrat skleniti se. Imeli smo pretečeni teden popolnoma odpustke na ponudbo, presveti Zakrament je bil dalj časa izpostavljen, v katerem nas je sam Jezus k presveti večerji milo vabil in nam svoje presladko serce ponujal; pa koliko jih je, ki so ga prejeli? O sila malo!? O mlačnost sedanjega sveta! To se ne pravi po Jezusu hrepeneti, in želeti z božjim srcem skleniti se. To se ne pravi presladko serce za edini studenec vseh potrebnih milosti za večno zveličanje očitno spoznati. Ali pa morebiti sedanji spačeni in sprideni svet drugih boljših odpustkov išče, ali mu je morebiti pri Jezusu usmiljenem premalo upati? O dragi v Kristusu! Ako iščete nad zvezdami, na zemlji in pod zemljo, zagotovim vas boljšega, milejšega in pravičnejšega Gospoda, kakor je mili Jezus nikoli našli ne bote. Verjemite mi vaš trud je zastonj!

II. del.

Ker pa je praznik presvetega serca Jezusovega toliko imeniten in važen za slednjega kristjana, hočem nekoliko tudi začetek tega praznika razložiti. Neskončno ljubeznjivi in usmiljeni Jezus je po svoji modrosti in previdnosti sklenil, zaklade svojega božjega serca vsem razodeti, ter tako naša terda in mlačna serca k pravi ljubezni užgati. Zato pa je hotel, da bi bil en dan v letu posebno v čast njegovemu božjemu sercu odločen; in da bi ta dan bila njegova presveta podoba vernim izpostavljena, da bi jo častili in molili. Da bi se toraj to izveršilo, izvolila si je sveta božja previdnost neko pobožno nuno Marijo Margareto Alakokško (Alacoque). Ona je bila rojena leta 1647 na Francoskem. Bila je že v prvi mladosti polna božjega duha. Goreče je ljubila svete čednosti, sovražila greh in popolnoma je bila vdana Jezusu. Molitev, obiskovanje cerkev, češčenje nebeške Matere, bilo je njeno vedno delo. Ko je

bila osem let stara, pošljejo jo njeni stariši v nek samostan v izobraževanje. Ona je rastle v samostanu od dne do dne v večji pobožnosti in prejela je sv. Obhajilo, ko je bila stara devet let. Večkrat jo je Gospod obiskaval z mnogimi križi in nadlogami, kar pa je vse poterpežljivo prenašala. Njene edine želje so bile, od sveta ločena biti in v samostan podati se. Kar je dolgo želela, je tudi dosegla. Izvolila si je red „obiskovanja Marije“ v mestu Parėj (Paray), kjer je bila v triindvajsetem letu njene starosti sprejeta. V samostanu je bilo njeno vedno prizadevanje rasti v čednostih, sama sebe zatajevati in vedno bolj in bolj svojemu križanemu ženinu enaka postajati. Moč in tolažbo posebno v težavah je iskala le v prejemi in obiskovanji presvetega rešnjega Telesa. V tem sv. Zakramentu jo je Gospod sam, kakor svojo čisto nevesto, nebeških skrivnosti in božje ljubezni učil. Bilo je dan sv. Janeza Evangelista; ko ona kleči pred oltarjem in premišljuje neskončno ljubezen in milost Jezusovo proti grešnikom, se jej Jezus prikaže. Pri tej priložnosti jej pokaže svoje serce in jej razodene neskončno ljubezen svojega serca. Njegovo serce je bilo plameče in se je svetilo bolj kakor sonce. Odperta se je videla rana. Okoli je bila ternjeva krona in zgoraj je bilo znamenje sv. križa. Ko je vse to videla, jej reče Jezus: „Glej tukaj serce, ktero je človeka tako ljubilo, da še sebi ni zaneslo, ampak darovalo se je popolnoma za-nj, da bi mu pokazalo svojo ljubezen. Namesto zahvale dobivam le nehvaležnosti, ker hudobni vedno nečast delajo najsvetejšemu zakramentu ljubezni.“ Takrat je tudi Jezus naznanil svetnici, da je njo izvolil za upeljavo častenje in pobožnosti svojega presvetega serca, in za razširjanje te pobožnosti naj bi ona skerbela. In sicer ta pobožnost naj se obhaja drugi petek po prazniku presvetega rešnjega Telesa, naznanil jej je tudi, da bo to vse storila pa le s terpljenjem in poniževanjem. In v resnici vse se jej vstavlja, še celo pobožni v samostanu. Prigodi se pa leta 1686 na odločeni petek, da začne neka prav pobožna nuna, ktera se je pa prej najbolj vstavljala, venčati podobo presvetega serca. Ta nuna, ki se je prej tako zoperstavljala, pokliče sedaj vse nune in jih sama prav živo nagovarja, naj se vdajo ljubezni in češčenju presvetega serca. Ko druge sestre to vidijo in slišijo, se močno čudijo in spoznajo, da je božje serce samo to čudo storilo. Vse so potem pobožno začele častiti in moliti sv. Jezusovo serce. Silno pa se je tega veselila Margareta. Proti svojim sestram je rekla: „Z veseljem umerjem, ker se je začelo častiti Jezusovo serce“. Kar je bilo v njeni moči, si je prizadevala tudi širjati pobožnost presvetega serca. Slednjega je opominjevala, moč, gnado in tolažbo le v presvetem sercu iskati. Večkrat je djala: „Ne vem, če dušo ktera druga pobožnost poprej pripelje k veliki svetosti, in jo v službi božji bolj gorečo dela, kakor pobožnost božjega serca. In kakoršno tolažbo bomo še le v smertni uri občutili, kedar se bomo spomnili, da smo serce tistega

častili, kateri bo naš sodnik.“ Največe veselje za svetnico pa je bilo, da se je ta pobožnost iz samostana, kmalo razširjevala po vsem katoliškem svetu, po spovednikih in pridigarjih. Ta svetnica je umerla 17. oktobra 1690. leta in je bila med svetnice šteta. Začele so se zidati kapelice in cerkve v čast presvetega serca. Začele so se tudi bratovščine; in obilne milosti so zadobivali kristjani po tej pobožnosti. Poterdil je to pobožnost papež Klemen XIII. in drugi. Posebno vzvišal pa je to pobožnost papež Pij VII. On je vstanovil v Rimu bratovščino presvetega serca Jezusovega in je udom te bratovščine mnogo odpustkov podelil. Na tisoče in tisoče jih je pristopilo k tej družbi. Tudi ti dragi moj poslušalec leliho pristopiš k tej bratovščini, ako resnično želiš prav pobožno častiti presladko serce Jezusovo in hočeš v njem res tako rekoč prebivati.

Sklep.

O v tem sercu imamo vsi prostora dovolj. V njem najdemo gnado in življenje, pomoči in zveličanje! Kako neizrekljivo, da je ta pobožnost dopadljiva. Vsemogočnemu pokazalo se je že v marsikateri sili in nadlogi. Ali časi so vedno hujši; sosebno dandanes vidimo mnogo spačenega, spridenega in hudobnega. Posebno sedanja čas je jako potrebno zatekati se k presvetemu sercu. Sedaj kraljuje med človeškimi otroci le hudobija. Pravi duh, prava kerščanska ljubezen žalibog sedaj na svetu skoraj nimata več prostora. A, da se vse to spremeni, imamo in smemo edino še upati v presvetem sercu božjega Jagnjeta; ker on sam je obljubil tolažbo vsem, kateri njegovo sv. serce ljubijo in častijo. Naj se tedaj tudi med nami ta pobožnost bolj vnema, vterjuje in širi! O naj bo presladko serce Jezusovo naše upanje, naša ljubezen in naše vse! K njemu pribežimo, v njem prebivajmo in le v njem bomo našli mir, pokoj in tolažbo. O dragi moji! Jezusovo presveto serce je tista barka, tista ladija, ktera brani in varuje pred potopom večnega pogubljenja. Serce Jezusovo je most, kateri pelje iz revnega življenja v bogato večnost! Amen.

Pridiga za IV. pobinkoštno nedeljo.

(Kake nauke in tolažbe nam sv. evangelje daje; gov. M. T.)

„Sedé je množice z čolna učil.“
(Luk 5, 3.)

Vvod.

Danes nas sv. evangelje postavlja na breg prijaznega Geneza-reškega jezera. Tu vidimo veliko množico ljudi okoli Zveličarja zbrano. Jezus, ki je vsako priliko vedel v to obrniti, da je ljudi k Bogu napeljeval in oznanoval besede večnega življenja, stopil je v čoln in je od tod vun množice učil, ki so ga od vseh strani obsule in tiho ga poslušavši ob bregu stale. Ko pa neha govoriti, reče Petru, da naj čoln na globoko zapelje in verže svoje mreže na lov. Peter mu dopoveduje, da so on in njegovi tovariši že skozi celo noč zastoj delali, ter pristavi: „Na tvojo besedo pa bom vergel mrežo.“ Ribči toraj s svojim čolnom od kraja odrinejo in zapeljejo na najglobokejše mesto. Tu pa zajmejo sila veliko rib. Peter spozna božjo vsemogočnost, pa tudi svojo pregrešnost in pade Zveličarju k nogam rekoč: „Gospod! pojdi od mene, ker sem grešen človek!“ Kristus pa se na skesanega milo ozre, in reče: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil;“ in ga tako pokliče v število svojih aposteljnov.

Akoravno je ta evangeljska prigodba tako priprosta, da jo slehernu lahko ume, vendar obsega velik zaklad podukov in tolažb za nas vse. Zato si jo hočemo danes v svoje premišljevanje izvoliti, in sicer hočemo prevdariti:

1. ktere nauke, in
2. ktere tolažbe zamoremo iz nje zajemati.

Poslušajte me pri tem premišljevanji s tisto pazljivostjo, s kakoršno so množice v današnjem sv. evangeliju Zveličarja poslušale!

Razlaga.

1. Prigodba v današnjem sv. evangeliju obsega prav zveličanske nauke. Najprej učimo se od množic ljudstva:

a) da naj radi pri Jezusu bivamo. Sv. evangelije pravi: „Množice so Jezusa obsule“. Izgledujte se nad ljubeznijo te množice do Jezusa! Kmetovalec popusti svoj plug, dninar in najemnik svoje delo, rokodelec svoje opravilo, in vsi se shajajo pri Jezusu. Ravno tako naj ljubezen tudi nas pogostoma k Jezusu vodi; zato ja med nami prebiva in je v zakramentu presv. rešnjega Telesa med nami resnično kot Bog in človek pričujoč. Zahajajmo toraj z

gorečnostjo v hiše Gospodove; shajajmo se z veseljem pri božji daritvi; približujmo se večkrat Gospodovi mizi, in kedar nas kaka pot memo cerkve pelje, stopimo vsaj nekoliko trenutkov va-njo, da Zveličarju svoje pozdravljenje prinesemo. To se pravi po izgledu evangeljske množice rad pri Jezusu bivati.

b) Poslušajmo z gorečnostjo besedo božjo. Poglejmo na dobro ljudstvo v sv. evangelju! Doma popusté svoje delo, in svoj zaslužek, ter hité k Jezusu, naj bi zaslišali njegove zveličanske nauke; nekteri so celo iz daljnih krajev in v veliki vročini, kakoršno solnce v jutrovih deželah prizadeva, k njemu prišli. To je prava gorečnost v poslušanji božje besede in nam vsem v najlepši izgled. — Res, da Zveličar zdaj nič več sam k nam ne govori. Zato je pa svojim učencem in njihovim naslednikom govoril, rekoč: „Kdor vas posluša, mene posluša.“ Toraj tisti, ki je iz Boga, božjo besedo tudi po njegovih namestnikih posluša. Rad odloži kako delo, ter hiti k pridigam in kerščanskim naukom. In tako bi nevednost v opraviilih zveličanja zmiraj bolj zginjala in se pravo verno in kerščansko življenje zmiraj lepše razcvitalo, čedalje več sadu za večnost prinašalo.

Od učencev pa se danes učimo:

a) delavnosti. „Učenik! vso noč smo lovili,“ je rekel Peter Kristusu. Noč je navadno za počitek in odihljej človeku namenjena; učenci pa so se še po noči trudili, in so nam s tem izgled delavnosti, ki je tudi človekov poklic na zemlji. „Zakaj v potu svojega obraza boš kruh jedel,“ rekel je Bog že Adamu. Pobožni Job pa pravi: „Človek je za delo vstvarjen, kakor ptič za letanje;“ in sv. Pavelj govori: „Kdor ne dela, naj tudi ne jé.“ — Delajmo z veseljem in z gorečnostjo, delajmo pa tudi kot kristjani. Ne pozablujmo pri svojih časnih opraviilih na eno edino, ki je najpotrebniše, na skerb za zveličanje. Ozirajmo se pri svojih delih pogostoma k Bogu, da bodo naša dela in opraviila s pobožnim darovanjem tudi za nebesa zaslužljiva. — Na dalje se učimo od učencev:

b) pokorščine. Vso noč so učenci lovili, in do poznega jutra niso nič vjeli, tako da jim je serčnost že vpadla. Tu pristopi Jezus in jim reče, da naj še enkrat veržejo mreže. Brez obotavljanja storé po njegovem povelju. — Tako voljno pokorščino naj bi tudi sleherni kristjan skazoval, kedar mu Bog po njegovi vesti ali po besedah svojih služabnikov na serce govori. S Samuelom naj bi rekel: „Gospod, govori! tvoj hlapec posluša.“ Tako voljno pokorščino naj bi zlasti otroci svojim starišem, posli svojim gospodarjem in vsi podložni svojim predpostavljenim skazovali. Zato nas opominja apostelj: „Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dajali, da z veseljem to delajo in ne zdihovaje.“ (Hebr. 13, 17.) — Od učencev se še učimo:

c) postrežljivosti. Sv. evangelije pravi, ko so bili učenci

velik vlak rib zajeli, „mignili so svojim tovaršem da naj pridejo in jim pomagajo.“ In ti so jim pri tej priči prišli na pomoč. — To je bratovska postrežljivost, ki jo še mi drug drugemu skazujemo. Na svetu smo namreč na pomoč drug drugega zavrnjeni. Kdor toraj svojega bližnjega, kedar ga kake postrežnosti prosi, mrdlo od sebe odpravi, kaže, da ima terdo neobčutljivo srece. Bodimo tedaj postrežni drug proti drugemu, ker v nebesih bo vse to zapisano, kar bližnjemu dobrega storimo, in tisti, pred čigar sodnjim stolom bomo morali enkrat vsi stati in pri katerem si gotovo vsak usmiljenja želi, je rekel: „Kdorkoli da piti komu zmed teh najmanjših le kozarec merzle vode, resnično, vam povem, ne bo zgubil svojega plačila.“ (Mat. 10, 42.)

Od Kristusa poslednjič se učimo:

a) ponižanja ali prijaznosti do nižih. Sv. evangelije pripoveduje, da je Kristus Simona, v čegar čoln je bil stopil, prosil od kraja odriniti. Kdo je toraj tisti, ki prosi? Edinorojeni Sin Boga Očeta, tisti, ki ga angelji molijo, in ki mu je dano ime nad vsa imena. Kdo je pa tisti, ktereга prosi? Človek je najnižega stanu, ubog ribič, ki nima drugega, kakor čolnič in mrežo. Glejte, koliko ponižanja! Naj bi se pač na to ponižanje ozirali tisti viši, ki nimajo nikoli prijazne besede na jeziku, ter svojim podložnim vedno le s terdo in ostro besedo ukazujejo. Naj bi na-njo mislili vsi, ki nizke in revne ljudi zaničujejo in zasmehujejo, da še kralj nebes in zemlje ubogega ribiča prosi, ter se poniževanja in prijaznosti učili, kedar jim je pomoči bližnjega potreba! — Potem se od Kristusa še učimo:

b) poterpljenja z zmotenimi. — Peter, videvši bogati ribji vlak, spozna Kristusovo vsemogočnost in svojo nevrednost, ter pade Kristusu h kolenom rekoč: „Gospod! pojdi od mene, ker sem grešen človek.“ Gospod pa mu v ljubezni odgovori: „Ne boj se!“ — Kako lepo se kaže tukaj Zveličarjevo poterpljenje in njegovo usmiljenje s Petrom, ki se grešnika spozna! To nam je v nauk, da naj še mi z zmotenimi, ako svoje zmote spoznajo, poterpljenje in usmiljenje imamo. Razžaljive besede in grenka očitanja srece človekovo žalijo. Rahla poterpežljivost pa, ako ne prihaja iz premehkobe in slabosti, srece človekovo, kakor dobrodelno mazilo rano hladi, ter zmotenega za Boga in vse dobro pridobivlja.

2. Po tem premišljevanji naukov v današnjem sv. evangeliju obrnimo se še k tolažbam, ki jih moremo iz njega zajeti. Tu zlasti nahajamo tri reči, ki nam v tolažbo služijo, in sicer:

a) Najprej najdemo tolažbo v besedah: „Kristus je sedé množice s čolna učil.“ Od tega učenika pa vemo, da je edinorojeni Sin Boga Očeta, da je pravi Bog. Ker je pa pravi Bog, toraj so tudi njegovi nauki božji nauki, ter gola, čista resnica. Ti nauki Jezusovi so nepopačeni shranjeni v sv. katoljški cerkvi, ktero je Kristus sam za steber resnice postavil in jo sv. Duh vsaktere zmote varuje.

In tako smo v posesti čiste resnice, in v najsladkejšo tolažbo nam mora biti, da to resnico imamo, ki nas zamore v najmenitnejših okoljščinah našega življenja upokojiti. Celó tedaj, ako kake resnice s svojim umom ne zapopademo, zamoremo s sv. Pavljem reči: „Vem, komu sem veroval.“ Moja vera je nebeški dar ustanovljena na skalnati podlogi, je vera Njega, ki je zamogel od sebe reči: „Jes sem pot, resnica in življenje.“

b) Druga tolažba v sv. evangeliju je: blagoslov ribjega vlaka. Vso noč so ubogi učenci lovili, pa ves njihov trud bil je zastoj. Ko so pa na Kristusovo besedo še enkrat svoje mreže vergli, zajeli so toliko rib, da so se mreže tergale. V tem nahajamo za-se to posebno tolažbo, da tisti, kdor v Gospodovem imenu dela, gotovo velika dela doprinaša, in srečno svoj cilj in konec doseže. Tako, ljubi kristjan! se morda tudi ti od zgodnjega jutra do terde noči ubijaš; pa pri vsem tvojem trudu, pri vsej tvojeji pridnosti ti opravila vendar le nočejo po godu se izhajati; videti je, kakor bi bilo neko prokletstvo na tvojo hišo skrito. Pojdi toraj še ti k Jezusu, prosi ga z zaupanjem njegovega blagoslova, delaj v njegovem imenu in bodi si svest, da se ti bo po sreči izteklo. Ali se morebiti britko pritožuješ, da vkljub vse tvoje skerbi tvoji otroci vendar samopašni doraščajo, da je vsaka beseda, vsako svarjenje, slehernó strahovanje. Pojdi k Jezusu, prosi ga z zaupanjem njegovega blagoslova, spolnuj v njegovem imenu očetine in materine dolžnosti, in bodi si svest, da boš kmalu boljši sad nad njimi videl. Si ves vznemirjen, da zamoreš le malo moliti, redko v cerkev priti, ker ti opravila tvojeja stanu premalo časa pripuščajo in moraš vedno pezo in vročino dneva prenašati; pojdi k Jezusu, prosi ga z zaupanjem njegovega blagoslova, hodi po svojih opravilih v njegovem imenu, in bodi si svest, da bodo angelji kaplje tvojega potu nabirali, vse tvoje stopinje šteli, in vsa tvoja dela kot bogoslužna opravila v bukve večnega življenja zapisovali.

c) Poslednja tolažljiva okoljščina v sv. evangeliju je: Jezusovo pomiloščenje. Peter, spoznavši svojo pregrešnost po tem čudeži, pade Kristusu k nogam, in na glas spozna: „Gospod! pojdi od mene, ker sem grešen človek.“ In kaj Gospod na to stori? Poln milosti in ljubezni se h kesanemu oberne in mu zaupljivo reče: „Ne boj se!“ ja, odloči ga v apostoljstvo, ter pristavi: „Odslej boš ljudi lovil.“ — Kolika tolažba za vsakega skesanega grešnika! Begu nasproti se ve da se mora grešnik bati in trepetati, ker „Najviši sovraži grešnike“; ali vendar ni mu obupati. Tisti Jezus, ki je danes Petru milostno prizanesel, svojega obličja ne oberne od nobenega grešnika, ki se mu skesano in zaupljivo približa. Saj je „Sin človekov prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ Zato, ako-ravno si dosihmal po potih hudobije hodil, ako si ne le svoja mlada leta, ampak tudi celo svojo sivo starost, v službi satanovi in svetovi zapravlil, ljubeznjivo Zveličarjevo serce ti je še zmiraj odperto. Od

kesanja ves potert spoznaj s Petrom; „Gospod! jes sem grešen človek“. Spovej se odkritoserčno in začni novo življenje, in Zveličar te bo zopet kot ljubeznjivi pastir za svojo ovco sprejel in te z veseljem k svoji izvoljeni čredi zanesel. Toda nikar s svojim povračevanjem ne odlašaj, da vrat milosti, ki so ti še danes odperte, jutri zapertih ne najdeš; zakaj sv. Avguštin pravi: „Tisti Bog, ki je grešniku odpuščenje obljubil in mu danes ta dan dal doživeti, mu jutrašnjega dneva ni obljubil.“

Sklep.

In tako sklenem svoj ogovor s serčno željo, da naj bi nauki in tolažbe v današnjem sv. evangeliji vam vsem bili podpore v stiskah sedanjega življenja, ter vas spodbadali, da bi „luč vaših čednost pred ljudmi tako svetila, da bi, po Kristusovih besedah, vsi vaša dobra dela videli in vašega Očeta hvalili, ki je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.) Amen.

Pridiga za V. pobinkošno nedeljo.

(Tri grehi zoper bližnjega; gov. S. N.)

„Resnično vam povem, ako ne bo obilniša pravica, kakor pišmarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

(Mat. V. 20.)

Vvod.

Med dišečimi rožicami tudi ternje stoji, med lepo rumeno pšenico ljulika raste, med prijatliji tudi sovražnik živi. — na svetu med drago prijaznostjo žali Bog! tudi strupno sovraštvo razsaja. Taka je bila po grehu prvih starišev, taka je bila ob Jezusovem času, in kdo bi tajil, da ni tudi taka med nami? Sovraštva je obilno, gerde hinavščine je dosti. Zatorej mili Jezus v današnjem sv. evangelju svoje učence svari, da bi ne bili oni taki, kakoršni so pišmarji in farizeji. Pišmarji so bili učeniki judovske vere, pa so sveto pismo po spačenih željah svojega serca razlagali in veliko krivih naukov med ljudi raztrosili; farizeji so bili malopridni svetoblinci — na videz so se svete delali v sercu so pa bili polni hudobij. Živo je Jezus svojim učencem povedal, da, ako njih pravica ne bo obilniša od pravice pišmarjev, ne bodo nikdar prišli v nebeško kraljestvo. Ali tudi nam veljajo te Jezusove besede, saj tudi

mi le po tistem potu v večno veselje priti zamoremo, ktero je božji Sin svojim apostelnim pokazal. V današnjem svetem evangelju beremo ojstro svaritev Jezusovo zoper nekatere grehe, s kterimi se človek večkrat proti svojemu bližnjemu pregreši. Moji kristjani! z žalostjo moram reči, da tudi med nami taki grehi silno gospodujejo, kakor ternje med rožicami, ljulika med pšenico rumeno, kakoršnih sveto evangelje se varovati opominja. Mislim, da bi jes svoje dolžnosti ne spnil, ako bi vas zoper take grehe ne svaril, kteri vašo časno srečo in dušno zveličanje podkapljejo. Zatorej bom tri posebne grehe zoper bližnjega razložil, in vas k obilniši pravici, kakor je bila pismarjev in farizejev, napeljavati skerbel, da bi prišli v nebeško kraljestvo. Takih grehov zoper bližnjega mili Jezus po današnjem evangelju trojko napove, in scer:

1. Jezo na bližnjega; 2. kletev zoper bližnjega in 3. zaničevanje bližnjega. Od tega hočem govoriti; pripravite se!

Razlaga.

1. „Jes vam povem, govori Jezus, da vsak, kteri se jezi nad svojim bratom, bo sodbe kriv.“ Sodba je bila v vsakem Izraeljskem mestu svetovalnišče 23 mož, kteri so črez življenje in smert sodili. Ako je razbojnik, ali bodi si kdorkoli, bližnjega ubil, so ga ti 23 možje k smerti obsodili po zapovedi: „Kdor bo človeško kri prelil, tega kri bodi prelita.“ Pri razklodovanji pete zapovedi božje se je ljubi Jezus prilike od te mestne sodbe poslužil in je hotel tako reči: Kakor bo vsak, kteri je človeka ubil, od mestne sodbe k smerti obsojen; tako se vsaki, kteri se nad svojim bratom jezi, pred Bogom smertnega greha krivega stori. In resnično. Pravični sodnik, pred kterim se bomo enkrat vsi morali skazati, nas ne bo samo po naših delih, ampak tudi po naših skrivnih mislih sodil. Vsaka krivična jeza pa, ktero mi v sercu zoper bližnjega kuhamo, je grešna; zakaj jeza, pravi opat Rupert, je želje ubiti, kdor pa družega ubiti želi, je v sercu resničen ubijavec, kakor je po Jezusovi besedi vsaki, ki ženo pogleda, in jo poželjuje, v sercu prešestovavec.“ Po tem takem se ubijavec in kdor se nad svojim bratom jezi, enake sodbe in pred Bogom večne smerti dolžnega stori!

Jeza je nesrečni izvir neštevilnih grehov, zato ima med sedmimi poglavitnimi gresi svoj prostor. Sveti Krizostom pravi: „Boljši bi bilo človeku strupenega gada v sercu imeti, kakor jezo. Strupeni gad bi ga vpičil in le enkrat umoril, jeza ga pa večkrat hudobno pika, mu večkrat naganja strupene misli in želje in ga zapelje v jezero pregreh in ga tako tudi večkrat umori.“ Glejte, kako hudobna, škodljiva in grešna da je nepravična jeza; pa vendar sploh med kristjani gospodari. Po kerščanskih srenjah je malopridna

jeza že veliko gerdih grehov porodila, po vaših je pravo edinost in prijaznost že večkrat podkopala, ja semtertje je cele družine v vedno nesrečo pogreznila.

Ljubi kristjani! varujte se jeze, ker veste, da krivična jeza vam dušo umori. „Boljši je pri divji zverini prebivati, kakor pri jezavem človeku“, pravi sv. Krizostom. Bodimo poterpežljivi kakor je naš učenik Jezus Kristus bil. „Blagor krotkim, oni bodi zemljo posedli.“ Ako pa naša slabost nas kdaj zapelje, da se nekoliko pre-naglamo, spomnimo se besed sv. Pavlja „da solnce nima črez našo jezo k božji gradi iti.“

Jezus v misel jemlje v današnjem sv. evangelju drugi greh zoper bližnjega in ta je:

2. Kletev zoper bližnjega. Jezus govori: „Kdor svo-jem u bratu reče raka, bo kriv zbora.“ „Zbor“ je bila pri Judih sodnja oblast, ki je iz 72 starašinov obstala. Oni so imeli največo oblast v Izraelju. „Raka“ je pa hebrejska beseda, po kateri se znotranja jeza zunaj kaže, kakor pri nas skoz kletev.

Če pomislimo veliko hudobijo kletve, da namreč Boga žali in božjo čast na svetu manjša, da bližnjega pohujšuje in mladino greha uči, če presodimo, da preklinjavec Bogu duše krade in jih hudiču prodaja, pač moramo spoznati, da kletev je strašen greh in da hudobni preklinjavec so enake kazni krivi, kot ubijavec, ja še večje, zakaj uni duše ubijajo. Zato žuga sv. Pavelj: „Preklinjavec ne bodo posedli nebeskega kraljestva.“ In sveti Jakob nas kletev svari rekoč: „Povejte bratje, ali iz ene žile studenca sladka in grenka voda izvira? Iz enih ust pa pride hvala in kletev. Z jez-ikom mi Boga Očeta hvalimo, in ž njim mi ljudi kolnemo, kateri so po božji podobi vstvarjeni.“

Pa kdo že kaj mara za te svete besede aposteljna? Slišim med nami take preklinjevavce, od katerih se mi zdi, da so k pek-lenskemu satanu v šolo hodili, slišim take kletve, da me strah spreha, in drugače ne morem misliti, kakor da ti preklinjevavci niso ljudje, temuč hudiči v človeški podobi; zakaj kakor v pekl-u satan satana kolne, tako ti stariše, brate, sestre, sosede, bližnje in vsakega, ki jim na pot pride. Ali niso taki hudičevi blapci, ki so po svetu razposlani pek-lensko kraljestvo razširjati? Pa tresite se preklinjevavci! vaše plačilo je smert in večno pogubljenje.

Kaj hočem pa starišem reči, kateri svoje otroke po hišah kolnejo? Ljubi kerščanski stariši spominjajte se prilike od figovega drevesa, kateremu je Jezus rekel: „Da bi ti vekomaj sadu ne rodilo.“ Na Jezusovo nevoljno besedo je figovo drevo vsahnilo; na vaše kletve pa bo časna in večna sreča vašim otrokom vsahnila; „Kakor očetov blagoslov otrokom hiše podpira, tako jih materina kletev iz dna podira.“ Ako so vam otroci nepokorni, nikar jih ne kolnite; strahujte jih z Bogom in z ljubeznjivo šibo; Bog jih vam je iz-

ročil, ne da bi jih vi satanu izdajali, marveč da bi jih k večnemu zveličanju pripeljali.

Tretji greh zoper bližnjega, katerega ljubi Jezus v današnjem evanđelju spomene, je:

3. Zaničevanje bližnjega. Jezus pravi: „Kdor svojemu bratu reče norec, bo kriv peklenskega ognja.“ „Norec“ je beseda, s katero se bližnji v hudobni jezi zaničuje in pred svetom ob dobro ime pripravlja. Tako nekerščansko zaničevanje bližnjega ni nič manj grešno, ako iz jeze pride, kakor malopridna kletev. Jezus je hotel reči: Kteri svojega brata v hudobni jezi z besedo norec zaničuje, smertno pred Bogom greši, in peklenskega ognja je kriv.

Bog je človeka po svoji podobi vstvaril in vsakemu je take dušne in telesne lastnosti podaril, kakor se mu je zljubilo. Nekterim je izročil petero talentov, nekterim dva, nekterim pa enega, in slednjemu je v svoji veliki hiši na zemlji take opravila odkazal in dolžnosti naložil, ktere zvesto opravljati je zmožen in od kterih bo moral enkrat odgovor dajati. Grešno je svojega bližnjega zavoljo neprebrisane glave hudobno zasmehovati in za norca imeti, grešno je zavoljo telesnih nepopolnamost bližnjemu nespodobne priimke dajati, ga žaliti in jezati, grešno je zavoljo ubošva in revne obleke bližnjega zaničevati.

Varujmo se takih grehov, da ne bomo v peklenskem ognju večno jokali.

Sklep.

Ljubi bratje in sestre moje! Mi zdaj pred oltarjem stojimo, in naš dar, to je naše serce, na gospodov oltar pokladamo. Ali bo pa nebeški Oče naše serca sprejel, če jeza, kletev in zaničevanje bližnjega po njih divjajo? Kaj nam je storiti? Kar je Jezus ukazal, in kar je nekdanji sveti Janez milošnjak storil. — Ko je ta svetnik nekega dne sveto mešo bral, pride mu na misel, da eden njegovih duhovnikov je na-nj jezen. Hitro zapusti oltar, gre k jeznemu duhovniku, mu pove, da ni zamogel zoper Jezusovo zapoved darovati, se sprijazni z njim in se k oltarju verne, ter sveto mešo opravi. — Tako storimo tudi mi! Prosimo eden drugoga za zamero, poljubimo se kot bratje in sestre, dajmo iz svojega serca vsi jezi slovo, odpovejmo se vsaki kletvi. Tako bo naš dar Bog milo sprejel in nam bo dar služil časni sreči in dušnemu zveličanju. Amen.

Pridiga za VI. pobinkoštno nedeljo.

(Kmečki stan je od Boga blagoslovljen; gov. K. K.

„Množica se mi smili“. (Mark. 1, 2)

V v o d.

Kedar sv. evangelje pregledujem, mi posebno v oči pade, kako je naš mili Zveličar Jezus kmečki stan posebno ljubil in visoko ga obrajal. Na kmetih je najrajši prebival in pridigoval, iz kmečkega življenja svoje nauke in prilike jemal in kmečki ljudje so se ga najrajši deržali. Priča tega je današnja evangeljska prigodba, da je tolika množica ljudi ne iz mest, ampak iz cele dežele za njim šla in poslušala ga, da je na jesti in piti pozabila; Jezus pa jo je čudovitno nasitil in jo sito na duši in na telesu spustil na njih dom. Taka se še zdaj godi, da kmečki ljudje najrajši za Jezusom hodijo, pa bodo tudi po svojih pobožnih željah nasiteni od njega. Zatoraj se upam terditi, da je kmečki stan najsrečnejši, ako ravno me začudeno in sterme gledate, kako bi bilo to mogoče, ko vendar nobeden stan toliko ne terpi, kakor kmečki. Pa hočem vam dokazati, da je temu res tako, da kmečki stan pri vseh svojih revah in težavah je vendar le lep, srečen, od Boga blagoslovljen stan. Poslušajte!

Razlaga.

1. Kmečki stan je najstarejši, je tako star kakor svet; zakaj že naš prvi oče Adam je bil kmet, ki je zemljo obdeloval (Gen. 1, 15.), toda brez vsega truda; še le potem, ko je bil grešil, mu je pravični Bog delo za pokoro poojstril rekoč: (Gen. 3, 17 do 19.) „Ker si poslušal glas svoje žene in si jedel od drevesa, od ktereга sem ti jesti prepovedal: bodi prekleta zemlja v tvojem delu, v trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. Ternje in osat ti bo rodila in zelišče polja boš jedel. V potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet. In Gospod Bog ga je pahnil iz verta veselja, da bi obdeloval zemljo, iz ktere je bil vzet.“

Kako častitljiv je toraj ta stan, ki je bil pred, kakor kateri drugi! Naj se hvalijo rokodelci, naj se bahajo s svojimi najdbami umetniki, da so učili svet kakor blisk preletati in v kratkih urah naznanila pošiljati do pokrajin cele zemlje: take starosti se niso kos hvaliti kakor vi. Naj se barantavci bogatijo s svojim dobičkom; pa ta nima take obstoječnosti, kakor sad, ki ga zemlja rodi. Po

pravici se toraj kmet ponaša s svojim stanom, ki je že zavoljo starosti svoje častivreden, naj te ravno nemarni mestjan le po strani in črez rame pogleduje, saj le od tvojih žuljev živi.

2. Kmečki stan namreč ni le najstareji, ampak je redivni stan celega človeštva. Kar so roke na človeškem telesu, da mu jesti pridelujejo in pripravljajo, to je kmečki stan na telesu celega človeškega rodu. Zobje žvečejo, želodec prekuhuje in redivno moč po celem životu razliva; pa ako bi roke ne delale, ne bi imelo truplo potrebnega živeža in bi moralo obnemagati. Tukaj mi pride na misel prigodba današnjega sv. evangelja, kako so učenci Jezusovi blagoslovljeni kruh med množico razdelili in vsi so se nasitili, dokler se je kruh pod rokami učencev čudovitno namnožil. Tako se tudi pod vašimi pridnimi rokami z božjim žegnom ali blagoslovom kruh množi in vi ste prav za prav strežniki božje previdnosti in dobrotljivosti, da lačnim vsakdanjega kruha lomite. Kaka čast za vas, kaka preimennitna služba! In kakor je po sv. evangelji še sedem košev kruhov ostalo, akoravno so vsi jedli in siti bili, tako bo tudi za vas, akoravno za vse druge delate, še nekaj naverh ostalo, da se preživite za sedanjí čas in za večnost.

3. Kmečki stan je pa tudi najtežavnejši stan; zakaj dan na dan pri težkem delu biti, bodisi pri zimskem mrazu ali pod pekočim poletnim solncem, da še vam goste putne srage na čelu nabirajo; to ni kar si bodi, — to je kar je Bog Adamu prisodil. V potu svojega obraza se boš živil itd. Od cesarja Jožefa II. se bere, da so popotovaje po svojih deželah nekega dne na Moravskem kmeta naleteli, ki je svojo njivo oral. Cesar stopijo z voza in primejo za plug in zorjejo eno brazdo, da so kmečki stan počastili, pa si tudi poskusili, kako težaven da je kmečki stan. Pa tudi ta težava kmečkega stana ima svojo dobro stran: vaša delavnost vas zdrave, čverste, terdne stori, vas obvaruje veliko grehov, v ktere le prerado in pogosto razvajeni lenuhi zabredejo; vaša delavnost vam pa tudi daje dosti priložnost, nebesa si služiti, za svoje storjene grehe pokoro delati in si obilno večnih zaslužkov nabirati, ako ste brez smertnega greha in prijatliji božji, ako s pravim namenom delate, ne iz same dobičkarije, ampak za božjo voljo, iz ljubezni in pokorščine do Boga, ki vam je delo naročil. Vaše potne srage, ki vam gosto po licu tečejo, so pred Bogom najdrajši biseri in vaše od dela terde in ožuljene roke pred Bogom sto in tisučkrat više veljajo, kakor žametne rokovice gospoda, ki celi božji dan lenobo pase in se le debelo redi.

4. Kmečki stan ima pa še to dobro, da človeka vedno na Boga, na božje reči opominja. Bodisi delo kakoršno rado, vsako mu v to služí, da se zmisljuje na edino potrebno, namreč Boga častiti, Boga hvaliti in ljubiti in skoz to svojo dušo zveličati. Ptice pod nebom veselo žvergoleče kmeta učijo, Bogu čast in hvalo prepevati. — Vedno je kmet pri svojem delu božje pomoči po-

treben, da mu o pravem času solnce sije in pohleven dež zemljo namaka, da mu očetovska roka božja vsako vjimo odvrta; koliko ga to v zaupanji na Boga vterduje, ga veže na Boga; povsod se mu kaže božja, neskončna dobrot, vsemogočnost, modrost in previdnost; da tako že stan kmeta k Bogu napeljuje in ga tako rekoč sili, vedno kaj božjega, kaj zveličanskega premišljevat. Kaj pa je boljšega, kakor to? Naj vam le en par izgledov iz kmečkega, in scer iz poljskega dela navedem:

Strašna vročina nad nami leži in vas omiljujem, ki morate celi božji dan na solncu biti in še težko delati. Kako se naj tolažite? Mislite si, da ste v vicah, proti katerim je ta nevarščina vendar le najslajši hlad. Spominjajte se zdaj pogosto na verne duše in za njih okrepčanje to vročino prenašajte, pa tudi prosite, naj jih rosa božje milosti hladi; vi si vsaj še morate kako polajšilo pripraviti, da se včasih odahnete, da se merzle vode napijete, si senco poiščete, one pa le morajo terpeti noč in dan in leto na leto brez kakega spočitka, brez kakega hladila. V bukvah Danijelja preroka se bere, da so bili tri mladenči, ki niso hoteli podobe Babilonskega kralja Nabuhodonosorja moliti, verženi v peč gorečega ognja; peč pa je bila tako silno zakurjena, da je može, ki so mladenče v peč vergli, ognjeni plamen umoril. (Dan. 3, 49—51.) Angelj Gospodov pa je bil stopil v peč z Azarijem in z njega tovaršema in je pahnil plamen s peči in je napravil v sredi peči kakor da bi veter pihljal ob rosi, in ogenj se jih ni celo nič dotaknil, ter jim ni nič težavnega storil. — Tako pa tudi vi vsred vročine hvalite Boga, družite se z vernimi dušami in z njimi vred ponižajte se pod roko božjo, ktera nas teži, pa nam skoz to vročino tudi svoj žegen in blagoslov deli. Še en nauk nam iz poljskega dela priraste. Žetev je; kar si kmetič sejal, je dorastlo in dozorelo in bo zdaj spravljeno v žitnice. Kakor je bilo težavno delo, tako pa je spravljanje veselo. Taka je tudi z nami. Človek si kakor nebeško seme od božje stvarivne roke na ta svet zasjan, da rasteš in zoriš za nebesa, za srečno večnost. Kakor pa žito najbolj na pekočem solncu zori, tako pa tudi ti, človek! na vročini terpljenja in hudih stisk, da iz tebe postane lepa, čista pšenica, vredna v nebeške žitnice spravljena biti. Pride čas in bo pšenica zrela, boš požet in pojdeš na svoj kraj. O, da bi takrat vsi za dobro, težko pšenico bili spoznani, za drago nebeško blago! Angelji, nebeški ženjci, nas bodo prenesli in spravili v nebeške shrambe. Reklo se bo takrat o nas: (psalm 125, 6—8.) „Hodijo in jokajo, kateri svoje seme sejejo; pridejo pa z veseljem, ter nesejo svoje snope.“ Kakor pa je posebno letos veliko trave in ljulike med žitom, taka je tudi med nami. Kakor ljulika žito preraste, da mora pokošeno biti, tako tudi slabi nameni, ki jih človek pri svojih dobrih delih imajo, vse dobro kvarijo in zadušijo; in kar je trava v žitu, to so posvetne misli v molitvi, da jo ob vso veljavo in

vrednost pred Bogom spravijo. Zatorej popipljimo vso ljuliko in travo iz njive svojega serca, da bode zveličavno žito rastle v njem in lepo dozorelo!

Glejte, tako vas uči vaš stan, ako le premišlujete modro in z vernim očesom vse okoljščine njegove, tu pa tam vidite in najdete kaj zveličanskega in upam se toraj terditi, da nobeden drugi stan toliko podučljivega in hasnovitega za dušno zveličanje ne zapopada v sebi, kakor kmečki.

5. Pa še od ene strani se nam kmečki stan priporoča, da namreč še v njem starodavna, kerščanska vera krepko živi, da jo ta stan hrani in varuje kakor najdrajšo svetinjo, zastavo svojega zveličanja. Dokler vera po mestih žalibog! umira, na kmetih še vedno nove korenine poganja in svoje zelene veje razprostira in vabi pod svojo hladivno senco. Priča tega cerkve pridno obiskovane, prejemanje sv. zakramentov, postni dnevi zvesto deržani in sploh celo pobožno življenje kmečkega ljudstva. Povem vam, srečni ste, da ste si še ta predragi biser ohranili; katoljška cerkev bo obstala, naj se je vi deržite ali pa ne; saj ima obljubo večnega obstanka od samega Boga; le vaša sreča bo, ako se ne daste odverniti od nje; v njej bote že v tem življenji mir in zadovoljnost, enkrat pa večno veselje našli.

Zatoraj hvalite Boga za ta precenljivi dar svojega stana, v katerem ste se rodili in nikar se ne dajte slepariti takim, ki se iz mesta k vam priklatijo; se imajo za same modrijane in visoke glave, pa so le puhle glave, ki so se mestnih razvad in mestnega neverstva nalezli. Nikar jih ne poslušajte, ako vam to in uno kvantajo, stojte terdni v veri, katero ste po svojih starših podedovali in ktera je edina modrost, da vsaka posvetna proti njej obledi in za nič se skaže.

Sklep.

To sem vam govoril, da nikar ne tožujete črez svoj stan, ampak ste zadovoljni v njem, ki je sicer najtežavnejši, pa vendar toliko blagega v sebi zapopada; on je najstareji med vsemi stanovi, tako star kakor svet, on je najrodovitnejši in čeravno z veliko težavami sklenjen, najsrečnejši, ker vas v strahu božjem obderži, vas vedno na Boga zavrača, vam v sv. veri, ktera še med vami cveti, veselo upanje daje prihodnjega boljšega življenja. Le poterpite v svojem stanu in prenašajte njegove težave in bote prej ali slej prebogato žetev imeli, spravljali v nebeške žitnice in od svojih dušnih prideljkov večno veselje vživali. Amen.

Šmarnice za leto 1880.

(Češčene Marije III. del; gov. J. S.)

V. pridiga.

„Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj!“
Cerkv. molitev

V o d.

Doli pri Dravi na prijaznem holmcu stoji romarska cerkev sv. Križa, ki je posvečena tudi na čast devici Mariji dobrega Sveta.

V to cerkev pripelje šesto nedeljo po velikinoči leta 1867 krepak Pohore svojega mladega sina, stopi pred mešnika, da najame eno sv. mešo Bogu v zahvalo, ki je po prošnji Marije device njegovega otroka strašne smerti rešil. Na duhovnikovo vprašanje, kaj se je otroku prigodilo, začne tako-le pripovedovati:

„Ko sem pod mlinom nekaj popravljaj, igral se je moj sin pri mlinšici gor nad mlinom. Naenkrat navstane čuden vriš, — pogledam nad mlin, — joj! še zdaj se mi kolena tresejo. — Pogledam in vidim, kako vali močna mlinšica mojega fanteka doli po rakah (žlebu) naravnost pod mlinsko kolo. Na vso sapo stečem, da dete iz vode potegnem, pa bilo je že prepozno. — Fantek je bil že pod mlinskim kolesom! — Zgrudim se na kolena in iz globočine svojega prežalostnega serca zaupijem: „Marija, mati dobrega sveta, pomagaj!“ — Hitim pod mlin, da poiščem, kakor sem mislil, že sterte koščice in zmečkano mertvo trupeljce svojega otroka. Ko vzdignem dete, se mi prijazno nasmeji, — ogledujem njegovo telesce, pa le ene rane in tudi nobene zmečkanice na njem ne najdem, — dečko je bil nepoškodovan, — Marija ga je otela!“

„In kje je tisti fantek?“ „Glejte ga, gospod! tukaj le pred vami!“ Hvala Bogu in Mariji mogočni pomočnici; ti dečko pa bodi hvaležen Bogu in Mariji vse svoje žive dni in ne zabi, kar so mi tvoj oče ravno zdaj pripovedovali!“

Naj reče svet k tej zgodbi, karkoli hoče; jes pa pravim, da Marijna materna roka še ni prikrajšana, in prepričan sem, da zupanje v Marijno pomoč še ni na sramoti ostalo. Tudi molitev še ni zgubila svoje moči, toraj je prav in koristno, da se v češčenimariji Mariji priporočamo: naj bi ona, ki je mati milostna, prosila za nas zdaj in vsaki čas, in posebno v naši smertni uri.

Sem vam pa, preljubi kristjani! slednjič razložil, da posnema Marija v usmiljenju do grešnikov v vsem svojega božjega Sina, in sem vam tudi povedal, zakaj se v češčenimariji grešnike imenujemo; bomo pa danes slišali, zakaj molimo: Prosi za nas zdaj?“

1. Molimo: „Prosi za nas zdaj, ker smo Marijne pomoči vedno potrebni.

2. Ker nam Marija le v sedanjem življenju pomagati zamore in

3. ker ravno sedajna ura utegne odločiti vso našo večnost.

Od sv. Janeza od križa se bere (Življ. Svetn. IV. 345), da se je spodtaknil, ko se je nekega dne v svojih detinskih letih z otroci poleg nekega bajerja igral, ter zderči v globočino. Otroci zbeže; njemu pa se prikaže Marija, mu pomoli roko, da bi ga izvlekla: Ker ima pa blatne roke, ne upa si, jih lepi gospej podati. Oh! in mi? Nimamo le blatnih rok, temveč tudi blatne duše, ker smo grešniki — grešnice! Le ti si vsa čista in vsa lepa, prežlahтна majnikova Kraljica! Ne upali bi se k tebi, ako ne bi vedili, da si tudi pribežališče grešnikov. In ker to vemo, pridemo k tebi, ravno taki, kakoršni smo — blatni grešniki, — umazane grešnice, — ter te pri tvoji materni ljubezni retimo: „Prosi za nas grešnike zdaj in vse ure našega življenja!

Razlaga.

1. Ni vam treba praviti od mnogoverstnih potreb, ktere nas v sedanjem življenju stiskajo. Sami veste, kristjani moji! koliko škode storila nam je pretekla zima, škode na polju, škode na drevju, škode v vinogradih. In kdo je še, ki se ne bi pritožil črez preobilne plačila? Nastale so slabe letine, razvade naše se pa nikakor niso zmanjšale. In kam pridemo, če še dalej tako pojde? — Tudi bolezen je s svojo tovaršico smertjo mnogo hiš obiskala. Hude osepnice (koze) so tega in to v mladih letih pobrale, nekterim pa so znamenja svoje pričujočnosti za vse žive dni v kožo vtisnile. Koliko pa je še le na duši bolnih in mertvih! Kakor namreč med kristjani vera peša, tako pa tudi njih čednost umira. Greh se širi kakor dereča povodenj, ktera vse jezi podere in razmeče. — Vojska je scer potihnila, ali rane, ktere je vsekala, se še niso zacelile, in kaj bo v prihodnje le sam Bog ve. Še vse hujšo vojsko pa bijejo zoper sv. cerkev sovražniki križa Jezusovega. In tudi ti, moj kristjan! čutiš hud boj v svojem sercu, ker vojskovati se ti je z mogočnimi sovražniki svoje duše. Oh! h komu se bomo zatekli v tolikih stiskah? — H komu drugemu, kakor k nji, ki je mogočna zadosti, da nam pomagati zamore, pa tudi usmiljena, da nam pomagati hoče: K svoji dobri materi bomo pribežali, kakor so delali tudi naši spredniki, ki so se v svojih potrebah in stiskah tudi k Mariji obračali in pri njej pomoči iskali. Naj v kratkem omenim tukaj le tistih velikih stisk, klere so prizadevali naši deželi od leta 1473 do 1492 divji Turki.

Na hitrih svojih konjičih so priderli ti roparji kakor strela

iz jasnega neba v našo deželo. Nihče jih ni pričakoval. Kamor je stopilo turško kopito, gorele so hiše, tekla je človeška kri. Ljudje so morali svoje hiše popustiti in se v gore in planine ukmakniti. Kogar so v roke dobili, gorje mu. „Ne boj se, ne boj se“ — in glava je letela proč. H konjskim repom so nekatere privezovali, in jo potem v najhujšem tiru črez polje in travnike, črez pečovnje in brodovje napeli, da se je truplo na drobne kosce razdrobilo. Druge so na veje obešali; nekatere so clo k drevesom pripeli in meso ž njih rezali. Cerkve so požgali, duhovnike pri oltarjih pomorili, device in žene skrunili, otroke iz maternega naročja tergali in neusmiljeno morili. Kar je bilo pa krepkejših mož in lepših dekličev, so jih seboj v globoko Turčijo odpeljali. Nedolžno prelita kri je vpila k Bogu za maščevanje. Ko jo mislijo grozovitneži iz Štajerskega spet na Koroško vdariti, pričakajo jih pri spodnjem Dravberdem in pri devici Mariji na Jezeru koroški Slovenci, pripravljene ali zmagati, ali pa slavno pasti za dom in sv. vero. So pa tudi prav pobožno molili in Marijo na pomoč klicali. Turk se tega vstraši, in beži, na nos, na vrat v svoje kraje. Ni ga bilo več od tiste dobe na Koroško ropat, in ako Bog da, in ako Bog da, ga tudi več ne bo. Marija je pri tej in enakih priložnostih pokazala, da varuje svoje otroke, in da je res „pomoč kristjanov“, kakor jo v lavrentanskih litanijah imenujemo.

O blagor nam, da imamo Marijo, ktera vedno za nas prosi, in dela z nami kakor skerbna mati s svojimi otroci!

Dobra mati želi vsem svojim otrokom vstreči. Ona jim hoče in stori le dobro. V materni ljubezni vzame enega v naročje, drugega na kolena; temu da košček kruha, onemu spet kaj drugega; temu da prijazno besedo, onega posvari; tega ljubeznjivo pogleda, onega pa prime za roko. Vse ljubi, vse tolaži, vsem rada pomaga. — O koliko boljši od vsake telesne matere je Marija, naša ljubeznjiva mati! Ona je mati vseh, zato pa tudi vse ljubi, — vse tolaži, — vsem rada pomaga.

Marija ne dela z nami, kakor judovski duhoven ali judovski levit, od katerih pravi Kristus v sv. evangelju (Luk. 10.), da sta človeka, ki je med razbojniko padel, na potu ležati pustila in sta memo šla; ampak kakor usmiljeni Samarijan z ranjenim, tako ima tudi Marija z nami veliko usmiljenje, kakor hitro zagleda naše reve in potrebe. Marija nam je s svojo prošnjo že večkrat pomagala, ko mi še vedeli nismo, da nam je pomoč ravno od nje prišla. Zato moj kristjan! bodi zagotovljen, da Marija na te bolj misli, kakor misliš ti na njo, in da je ona prav blizo pri tebi, dasiravno se ti zdi, da se ne zmeni za tebe. Marijne ljubeznjive oči so vedno na reveže obrnjene, in nobene reči bolj ne želi, kakor svoje milosti nad nje razlivati. O koliko revežem je že solzne oči obrisala! koliko na sercu bolnih potolažila! koliko iz nevarnosti potegnila! kolikim v največih silah zadobila popolno vdanost in nebeški mir!

kolikim je v skušnjavah pomagala! kolikim nebesa sprosila! Po vsi pravici jo zatorej imenujejo sv. očetje: „Mati svetega upanja.“

Ker pa ni ure ne minute, ne po noči, ne po dnevu, v kateri bi ne potrebovali božje milosti in Marijne pomoči; zato pa tudi molimo v češčenimariji, naj bi Marija prosila za nas zdaj v sedanjem življenju, v katerem se nam je revnim in nezmožnim toliko vojskovati z mnogoverstnimi dušnimi sovražniki, ter kličemo zaupljivo: „Sv. Marija, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj!“

2. Molimo: „Prosi za nas „zdaj“, ker nam Marija le zdaj, to je, v sedanjem življenju pomagati zamore.

Besedica „zdaj“ je zato tako pomenljiva, ker le samo zdaj — v sedanjem življenju milost božja nad nami kraljuje, katero nam Bog posebno na Marijno prošnjo podeljuje. Po smerti ne bo več milosti, ampak bo le pravica božja gospodovala. Ker nam Marija pa le zdaj, — v sedanjem življenju, — pomagati hoče in pomagati zamore, zato pa tudi zdihujemo k nji, naši usmiljeni priprošnici, da bi prosila za nas „zdaj“ — zdaj v sedanjem življenju, — zdaj, ko nam še sije solnce milosti božje.

Sv. pismo (II. Kralj 14.) nam pripoveduje od neke modre žene iz Tekue, ktera je prišla pred kralja Davida, in ga v lepi priliki prosila, naj prizanese kraljevemu sinu Absolomu, ki je umoril lastnega brata Amnona. Kralj se utolaži in prizanese svojemu sinu, ki je v resnici veliko hudobijo storil. Tako stopa tudi Marija, naša usmiljena mati, pred sedež večnega Kralja, ter prosi za nas, dokler še živimo, prosi z maternimi besedami: O moj Bog, kralj večne časti in slave! prizanese mojim grešnim otrokom, ki morijo s svojimi grehi tvojega edinorojenega Sina, in ga v svoji dušni slepoti še zmiraj žalijo. Ne obsodi jih v večno smert, temveč pusti jim še nekoliko časa za pokoro. Le zdaj te morem še za nje prositi, zdaj, ko so še pri življenju, po njih smerti bi jim ne mogla nič več pomagati. Oče, ljubi oče! usmili se jih; — glej, mati tvojega edinorojenega Sina te za nje prosi!

Zdaj pa pomisli, moj kristjan: Ali bi bilo mogoče, da bi Bog, ki je neskončno bolj usmiljen od Davida, ne uslišal prošnje Marijne, ktera ima toliko zasluženja pri Bogu, da se jej žena iz Tekue še prisposodobiti ne more? Pribežimo tedaj tudi mi v sedanjem viharnem življenju k Mariji in imejmo veliko — neomejeno — zaupanje v njeno usmiljeno materno serce! K zaupanju v Marijno pomoč vas kličem z besedami sv. Bernarda: „Bodite potolaženi, ako je Marija z vami, kdo bo zoper vas?“ Ali ne pozabimo nikdar, da nam Marija le zdaj — v sedanjem času pomagati hoče in pomagati zamore. Čas tega življenja pa, če ga primerjamo z večnostjo, je le majhen „zdaj“. Ko mine ta kratki „zdaj“, ti tudi Marija ne more nič več pomagati! Bog te je scer brez tebe stvaril; zveličal pa te brez tebe ne bo. O Marija! sprosi nam tako življenje, da, ko pride tvoj božji Sin na oblakih neba, se nam ne bo treba

bati; ampak da se spolnijo nad nami njegove besede: „Blagor tistemu hlapcu, ktereга njegov gospod, kedar pride, najde tako delati.“ (Mat. 24, 46.)

3. Molimo: „Prosi za nas zdaj!“ ker na tem „zdaj“ visi naša srečna ali nesrečna večnost, in ravno sedanja ura utegne odločiti vse naše prihodnje življenje.

Nekdo se je nekoliko predolgo v Celovcu pomudil. Hoté se po železnici domu peljati, hiti na kolodvor, kolikor ga morejo nesti že postarane noge. Glej ga no, glej nesterpnega hlapona! Ravno kar je zažvižgal, in že hrope in jo piha hitreje in hitreje doli proti Štajerski. Možek steče za odhajajočim begunom, ali kako bo revež došel njega, ki ima železne persi? Hočeš, nočeš, verniti se mu je k domu po železnici, ktere ne more zamuditi, — po nogah, ki jih bo seboj tudi v grob nesel.

Hiter je raztek železniških vozov; pa še vse hitreje, kristjani moji! je življenje naše, in skoraj že prišel bo slednji „zdaj“. „Človek“, piše sv. Avguštín, „le en sam trenutek živi.“ Zato, človek moj! ako se ne zmeniš za sedanji čas in lahkomiselnó preziraš tvoj tebi od Boga odločeni „zdaj“; se ti utegne zgoditi kakor onemu možeku, ki je vlak zamudil, in je ves žalosten za njim pogledoval, dokler se ni zgubil v daljavi. Ne verne se več! — Pomisli, da le sedanji trenutek je še v tvoji oblasti; vsi drugi so zbežali že v morje večnosti, in trenutki, ki pridejo, še niso tvoji. In oh! en sam trenutek, en sam „zdaj“ je več vreden kakor milijon let v večnosti, ker en sam „zdaj“ nam utegne prínesti srečno ali nesrečno večnost. Poslušaj, kaj piše sv. evangelist Janez (Jan. 19, 23—24.): „Vojaki, ko so bili Jezusa križali, so vzeli njegove oblačila, (in so naredili štiri dele, vsakemu vojaku del) in suknjo. Suknja pa je bila brez šíva, od verha scelama tkana. Rekli so tedaj med seboj: Nikar je ne režimo, ampak vadljajmo za-njo, čigava bode. Vojaki so tedaj to storili. Enaki vadljeji za tebe, moj kristjan! je marsikteri „zdaj“, ki bo odločil tvojo brezkončno večnost. „Človek ne ve svojega konca; ampak, kakor lové ribe s ternjkom, in kakor sačijo ptice v zanjko; tako se lové ljudje ob hudem času, ko naglo nad nje pride.“ (Prid. 9, 12.)

Videli ste že o sejmju človeka, ki je po razpeti vervi plesal. Tenjko je moral gledati in varno stopati, da se ni z vervi na tla prekucnil. V nevarnosti kakor na vervi si tudi ti, moj človek! dokler si na svetu. Da boš pa varno hodil, in da se ne zverneš v večni ogenj, ko pride za tebe slednji „zdaj“, treba ti je močne podpore, treba ti je varne roke. In kje boš našel močne podpore, kje boš našel varne roke v sedanjem življenju? Našel jo boš pri njej, h kateri sleherni dan kličeš: „Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj — v sedanjem življenju!“

Sklep.

In zdaj predragi Marijni otroci! zdaj ko smo ravno kar slišali, zakaj da molimo, naj bi Marija prosila Boga za nas zdaj — v sedanjem življenju, — kaj nam je storiti? — Ni dolgo tega, ko sodnijski možje revni vdovi Mini za del nekega dolga vse poberejo, karkoli se je dalo odtergati ali odpeljati. Odidejo in odpeljujejo. Mina pa se verže na kolena pred podobo Matere božje in začne moliti: „Usmili se me žalostna Mati, vsaj veš, da so mi vse pobrali in edino kozo odpeljali! Bodi! Pustili so mi vsaj tvojo podobo, moje ljubezen do tebe in zaupanje v tvojo pomoč!“ In naj tudi nam, kristjani moji! svet vse vzame, kar je posvetnega; ljubezni do Boga in Marije pa, in našega zaupanja v Marijno ljubezupolno serce nam nihče vzeti ne more! Amen.

VI. Pridiga.

„Sveta Marija prosi za nas na našo smertno uro. Amen.“ Cerkv. molitev

V v o d.

Približal se je čas, ko bomo končali prelepe Šmarnice. Govoril sem vam od lepe molitve: „Češčena si Marija“ in vam to molitev razkladal od besede do besede. Zdaj veste, kako morate moliti to molitev, ktera ima tri dele. V prvem delu so besede, ki jih je govoril sam angelj Gabrijelj k Mariji: „Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami.“ V drugem delu so besede, s katerimi je Marijo pozdravila sv. teta Elizabeta: „Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa.“ V tretjem delu pa so besede, ktere je pristavila sv. katolijska cerkev: „Jezus. Sv. Marija, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in na našo smertno uro. Amen.“

Približal se je, kakor sem že rekel, čas, ko bomo končali prelepe Šmarnice; prišli smo pa tudi v pridigah na konec prelepe molitve, ktero smo v letošnjih Šmarnicah premišljevali. Imamo še premišljevati besede: „Sv. Marija prosi za nas na našo smertno uro; Amen.“ Danes, o koncu prelepih Šmarnic, hočem vam še te besede razlagati in pravim: Sila treba je Marijo na pomoč klicati, naj Boga za nas prosi na našo smertno uro zato,

1. ker je smertna ura nam gotova ura;
2. ker je smertna ura nam britka ura;
3. ker je smertna ura nam nevarna ura; in
4. ker je smertna ura nam imenitna ura.

Majnikova kraljica Marija pomagaj nam, da bom jes vredno

in spodobno božjo besedo oznanoval, — moji poslušavci jo pa zvesto poslušali in v sercu ohranili!

Razlaga.

Pogledujem okoli po cerkvi in vidim veliko trumo ljudi raznega spola, raznih stanov in razne starosti. Pa vam vsem, bodite si moški ali ženske, bogati ali ubogi, stari ali mladi — vam vsem kličem:

1. Smertna ura vam je gotova ura. V sv. pismu stoji zapisano, da so stari očaki živeli po 6, 7, 8, 9 sto let; pa pri vsakem očaku so pristavljene besede: „In je umerl.“ Stopite toven na pokopališče in videli bote gomile, pod katerimi trohnijo bogati in ubogi, stari in mladi. Bodi toraj bogat ko Salomon, močen ko Samson, lep in mlad kakor rožica, — vsakemu človeku je postavljeno umreti, vsakemu je smertna ura gotova. Kakor se pa modri gospodar in delavec pripravlja na opravilo, ki ga gotovo čaka, tako se tudi modri kristjan pripravlja na smert, ki ga gotovo čaka. Ne samo svetniki, tudi kralji in cesarji so mertvaško trugo seboj vozili in živi v njo leč hodili, da gotove smertne ure ne bi pozabili. Zatoraj spominjajmo se tudi mi pogostoma svoje smertne ure, ki nas vse gotovo čaka, posebno pa tedaj, kedar žebramo besede: „Prosi za nas na našo smertno uro!“ spominjajmo se smertne ure in prizadevajmo si, vse storiti, da smertna ura srečno izide; ker:

2. Smertna ura je britka ura. Britka je smertna ura že zavoljo tega, ker nobeden ne ve, kdaj pride; pa najbritkejša bi bila taka smertna ura, ki nanagloma in nepričakovana pride. Zatorej radi in pogostoma molimo: „Od nagle in neprevidene smerti, reši nas, o Gospod!“ Pa tudi tedaj je smertna ura britka, kedar na bolni postelji ležimo in smert pričakujemo. Ako pogleda človek nazaj v svoje poprejšnje leta, oh koliko vidi dolžnost, ki jih zanemarjal, koliko dobrih del, ki jih je opuščal, koliko grehov, ki jih je doprinašal, koliko škode in krivice, ki jo je storil pa ne poravnal, koliko pohujšanja in zapeljevanja, ki ga ni popravil! Oh smertna ura je britka, naj pogleda naprej, kar ga čaka: „Vsi moramo očitni postati pred sodnjim stolom Jezusa Kristusa, da vsak prejeme, kar je zaslužil.“ Za vsako misel in željo, za vsako besedo, za vsako djanje in nehanje bo človek odgovor dajal pred Bogom, ki je najsvetejši in najpravičnejši, ki je vsegavedoč in vsegamogočen, in prejel bo človek svoje plačilo na večne čase, večno v nebesih ali večno v peklju. Ljubi moji! ali smertna ura ni britka ura, ob kateri ojstra sodba in večnost pred nami stoji? — Smertna ura je britka, ako pogledamo, kar se okoli smertne postelje godi. Znanci in prijatliji, morebiti žena in otročiči okoli bolne postelje stojé, zdihujejo in z rokami sklepajo, — pomagati pa ne morejo. Morebiti da ima bolnik zlata in srebra na kupe, morebiti

da ima hleve, skeduje in hrame vse polne živine in robe. Pa vse je zastonj, nič mu ne more pomagati, nič bolečin in strahu odvzeti. Ljubi moji, ali taka ura ni britka? Treba je toraj, da Marijo na pomoč kličemo, naj za nas Boga prosi na našo smertno uro. Posebno naj prosi, da nas Bog varuje nagle in neprevidene smerti, — da nam sprosi pomoči sv. zakramente vredno prejeti in bolečine poterpežljivo prenašati. Živela je, kakor O Auriema pripoveduje, uboga pastirica, Marija po imenu. Ta je imela tako gorečo ljubezen do Marije, da jej je bilo največje veselje, na paši pri Marijinem znamenji na nekem hribcu z ljubo Materjo božjo pomenjkovati se. Ko pa vidi, da je Marijna podoba brez vse lepотиje, sklence jo olepšati, pa ne z zlatom in srebrom, ampak z lepотijo ljubezni svoje, katero tudi ubožnost lahko napravi. Nekega dne tedaj na polji cvetic naterga, jih v venec splete in Marijni podobi na glavo dene, rekoč: „O ljuba Mati moja! zlato, z dragimi kamni ozaljšano krono bi ti rada na glavo djala; ker sem pa revna, sprejmi ta venec moje ljubezni do tebe.“ Tako si je ta uboga devica prizadevala nebeško kraljico počastiti. Kako je pa Marija ljubezen temu dobremu otroku povernila? Pastirica hudo zboli. Ležala je v revni bajti pri veliki cesti. Domači so imeli veliko dela na polji, toraj so ubogega otroka samega doma pustili. Tako zapuščena deklica živo čuti, da se jej smert približuje; neizrečeno rada bi še svete zakramente prejela, pa nima nobene pomoči. Da bi tedaj to milost zadobila, prav goreče prosi Marijo, njo, ki jo je ves čas svojega življenja tolikanj srečno ljubila in častila. In glej, njena prošnja je uslišana. Dva misijonarja ravno po cesti gresta; vsa trudna se v revno bajtico podasta, da bi se v nji opočila, kar zagledata umirajočo deklico. O kako se je njeno serce razveselilo! „Pozdravljena bodita poslanca božja,“ jima reče, moja dobra Mati vaju je k meni poslala. Nikar me ne zapustita v mojih smertnih težavah, dajta mi še tolažbo naše svete vere, dajta mi Jezusa za popotovaje v večnost!“ Z veseljem sta pobožna služabnika božjo sveto željo dobre deklice spolnila. Eden jo spove, eden pa v bližnjo cerkev leti in jej sveto popotnico prinese. Po svetem obhajilu se umirajoča prijazno posmehlja in mirno v Gospodu zaspi s temi besedami: „O milostiva, o dobrotljiva, o sladka devica Marija!“

Častimo torej tudi mi presv. Marijo in tudi nam bo pomagala, da nam smertna ura ne bode toliko britka.

3. Smertna ura je nevarna ura. Človek le rad svojo pokoro in poboljšanje od dne do dne odklada, ker je pravo pokoro delati in resnično se poboljšati, težka reč. Tako se le rado zgodi, da se marsikteri grešnik s hudo vestjo vleže na bolno postelj. Kako težavno pa je zdaj, na bolni postelji to prav storiti, kar je svoje zdrave dni odkladal! Bolečine bolnika slabijo in motijo, spomin na svoje grehe in pogled v večnost ga straši, in tudi hudič, ki po besedah sv. aposteljna Petra okoli hodi in išče, koga bi požerl,

tudi hndič si posebno prizadeva, da bi bolnika zmotil, naj bi preje-manje ssv. zakramentov odkladal, — ali da bi prave grevence ne imel, naj bi svoje krivice in škode ne popravil, naj bi sv. spovedi prav ne opravil in ssv. zakramentov vredno ne prejel in tako dušo otel večnemu pogubljenju. Glejte, kako nevarna je smertna ura! Kdor je pa rad in pobožno molil Češčenomarijo in rožno devico Marijo pogostoma klical ob smertni uri na pomoč, tega Marija gotovo ne bode zapustila. Sv. Bonaventura pravi: „Marija pošlje svojim umirajočim častilcem in služabnikom nadangelja Mihaelja in vse druge angelje, naj jih branijo, hudičevih skušnjav ovarujejo in duše tistih sprejemajo, ki so se tukaj na zemlji devici Mariji posebno priporočevali.“ Koliko Marijina priprošnja bolnikom na smertni postelji pomaga, razvidi se iz te-le resnične prigodbe. Nek bolnik se je na smertnej postelji spominjal svojih težkih grehov. Ti grehi so mu delali tak strah, da je jel obupovati in ni se hotel spovedati. To zve sv. Vincencij Pavljanski in ga gre hitro obiskovat. Sv. mož mu nagovarja: „Preljubi moj brat, vi veste, da je Jezus Kristus za vas umerl, vi pa obupujete nad njegovim usmiljenjem. Ah! kako močno vi žalite veliko ljubezen, ki vam jo je skazal!“ Ali, oh groza! ta nesrečnik da svetniku odgovor, kakoršnega bi bil komaj le sam hudi dub mogel dati. Zaupije: „Preklet sem in kakor pogubljenec hočem umreti, da Kristusa žalim.“ „In jes, mu odgovori precej blagi dušni pastir, vas hočem pogubljenja rešiti, da Kristusa razveselim“. Potem se sv. Vincencij k okolistoječim oberne in jih povabi, naj k časti rožnej devici Mariji sv. roženkranc molijo, naj Marija za njegovo spreobernenje prosi. In glejte! niso zastonj molili sv. roženkranca; presv. devica in mati Marija je pokazala, koliko njena prošnja pri Bogu premore. Terdo serce se je omečilo in terdovratni grešnik se je popolnoma spreobernal; vseh svojih grehov se je skesano spovedal, sveto popotnico vredno sprejel in spokorno umerl. — Tudi mi ne vemo, kaka se nam bo na smertni postelji godila, le to vemo, da je smertna ura vsakemu nevarna, zatorej kličimo še zdravi Marijo na pomoč, da za nas prosi na našo smertno uro!

4. Smertna ura je slednjič še imenitna. Ako v svojem življenji nisi kaj prav naredil, moreš še popraviti, — ako si še tako težko grešil, moreš še zbrisati in odpušcanje dobiti. Ako pa svoje smerti nisi prav storil, ne moreš je nikoli več popraviti. Zakaj človek le enkrat umerje, in kakor drevo pade, pravi sv. pismo, tako ostane, tako leži na večne čase. Ako si ob smertni uri brez smertnega greha in umerješ v milosti in ljubezni božji, ostaneš na vekomaj prijatelj in otrok božji in boš posedel božje kraljestvo, kterega je Oče nebeški pripravil onim, ki ga ljubijo: „Blagor mertvim, ki v Gospodu umerjô, ker njih dela gredó za njimi.“ — Ako pa ob smertni uri tvojo vest težijo smertni grehi ali tudi le en sam smerten greh in ti umerješ v stanu božje jeze in sovraštva, —

potem ostaneš na vekomaj otrok jeze božje in gorel boš v tistem strašnem in večnem ognju, kateri je pripravljen hudiču in njegovim služabnikom: „Strašno je pasti v roke živega Boga“!

Smertna ura obsodi: ali na večno v nebesih v tistem veselju, ktereга še nobeno oko ni videlo, nobeno uho še ni slišalo in nobeno serce še ni občutilo; — ali pa na večno v peklu v tistem terpljenji, ki nima ne mere ne konca. Glejte, ljubi moji, tako imenitna je smertna ura! — Kako milo bomo tedaj zdihovali po kom, da bi nam pomoči prinesel in na strani stal. In veste, kdo je ta, ki nam na smertni postelji more največ in najgotovejši pomagati? Sv. Jeronim piše: „Marija svojim zvestim služabnikom ne samo le ob smertni uri na strani stoji, temuč ona jim pride na potu v nebesa naproti, da jim serčnosti daje in jih spremlja pred sodni stol božji.“ Tam pa sodi Jezus Kristus, kteremu je Oče vso sodbo prepuštil; in če Marija tam za nas prosi, njen Sin Jezus Kristus jej gotovo prošnje ne bo odrekel.

Sklep.

Zdaj veste, zakaj v molitvi: Češčena si Marija molimo: „Prosi za nas na našo smertno uro.“ Smertna ura nam je gotova, nas vse čaka, in vsi bomo okusili njene grenkosti, ker bitka je smertna ura, zraven pa zlo nevarna, ker je od ene strani človek ves stiskan in oslavljen, od druge strani si pa peklenški sovražnik na vso moč prizadeva, nas omotiti in v greh zapeljati ali v grehu obderžati, da mu naša duša ne uteče. In smertna ura je tudi imenitna, ker razsodi za nas na vse večne čase. Alite, da hočemo vsi imeti nekđaj lahko, sladko in srečno smertno uro? Pokazal sem vam tisto, ki nam je ob smertni uri najperva in najboljša pomočnica; ta je pročista devica in mati Marija. Častimo jo spodobno in resnično zdaj v življenji, žebrajmo serčno in pobožno molitve k časti device Marije, ozirajmo se na njeno sveto življenje, posnemajmo njene lepe čednosti, — bodimo njeni pridni otroci in tudi ona bo naša mila mati. Zdaj pa končamo preljube Šmarnice in usmiljeni Bog le to daj, da bojo Šmarnice tudi sad prinašale; ti pa Marija, majniška kraljica, mati božja, in tudi naša mati, prosi Boga za nas zdaj in na našo smertno uro! Amen.

Pridiga za romarje.

(Kaj nas učé božje poti? Gov. L. F.)

Slovinci radi hodijo na božje poti; hodijo na sv. Goro pri Gorici, v Lesce pri Radolici, v Gospo sveto, k Mariji v Selih in še na druge božje poti. Da bi vam obiskovanje božjih potov ali romanje služilo k večni in časni sreči, hočem vam kratko povedati, kaj nas božje poti učijo. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Božje poti nas učé, da smo vsi pomoči potrebni, dokler smo na tem svetu. Ako po črez prerajtamo — se ne bom veliko motil, če rečem okoli 50.000 ljudi je obiskalo letos to božjo pot — to romarsko cerkev. Kakošni so bili ti ljudje? Bili so mar vsi ubogi? Bili so ubogi, pa tudi premožni; bolni, pa tudi na videz zdravi, mladi in stari; ljudje žlahnega, plemenitega stanu, kakor tudi pošteni kmetje, posli in delavci. Tako ljudje vseh stanov in vsake starosti. Ali so mar le ubogi, le reveži, le bolni molili? uni pa, kateri so bogati, zdravi, veseli pa ne? Vse smo videli, da so molili in Boga prosili; kaj? tega ne vemo, ker ljudem v serca gledati ni nobenemu dano. Tako so vsi prosili, prosil pa le ta, kdor pomoči potrebuje. Tedaj so vsi pomoči potrebni. Lehko rečem da vsi, da ga ni človeka pod solncem, ki bi mogel reči: Meni ni treba ničesar, nič več ne potrebujem. Vidiš zdravega človeka in si misliš, kako srečen je ta? Ko bi mogel pogledati v njegovo serce, oh kako bi se vstrašil! Strašen červ ga vjeda, červ hude vesti, leta ga že nosi in se ga ne more znebiti, kar počne in uganja, červa ne more umoriti, červ hude vesti je, ktera mu očita veliko pregreho, s starišem je gerdó ravnal, nedolžnost zapeljeval, krivice delal. Le-sem je prišel, Marijo prosit, naj mu ona pomaga červa se znebiti, in glejte, ni prosil zastonj. Marijna predprošnja mu je gnado sprosila, ta mu je serce omehčila, usta odperla da se je pregrehe špovedal. Červ je preč, vesel se verne.

Spet drugi: zdravje, blaga ima, spoštovanje, ali je mar srečen? Zdihnil bo in rekel, da ne. Otroci mu bolehajo, ali kar je še hujši, po slabih potih hodijo; v serce mu zabode, kedar se jih spominja. Sem je prišel, da bi pri Mariji si ohladil serce in milost sprosil za razsvetljenje svojim otrokom. In ta sin, in una hči na videz tako srečna, mlada, zdrava, premožna, kaj jih tare, sta mar le za kratek čas šla na pot. Ne sodimo po zunanjem. Tudi njujna bridkost je znotranja; očeta imata, ki pijančuje, zapravlja; mati, ki boleha; brata, sestro, ki sta potrebna njujne prošnje. Zato sta se zaobljubila na božjo pot. Ta božja pot pa ni sama; veliko je drugih še bolj obiskovanih. Na vse te božje poti hodijo ljudje prosit

Boga in molit; zakaj mar? zato ker smo vsi pomoči potrebni, zato ker ni človeka pod solncem, ki bi mogel v resnici reči: Vsega imam, meni nič več ne manjka. Kaj je pa tega krivo? Veliko so si ljudje že s tem belili glave; od kod to pride, pa boljše nam nihče ne more to razložiti, kakor božje razodenje: „Kakor je po enem človeku greh na svet prišel, in po grehu smert in je tako na vse ljudi prišla, ker so vsi v njem grešili:“ (Rim. 5, 12.) Dobro si to zapomnimo. Smert in kar pred njo in ž njo pride, bolezn, betežnosti, siromaštvo in pomanjkanje, dušne žalosti in britkosti, vse, kar nam to življenje greni in stori to zemljo v dolino solz, vse to so nasledki prvega greha; in ker vsi izvirmo od enega para, in vsi podedujemo ta greh prvih starišev, moramo vsi nositi reve tega življenja, vsi smo pomoči potrebni.

Tako smo prišli daleč nazaj k začetku sveta in človeštva; ponovim še to resnico: romanje pobožnih kristjanov je glasna priča, da smo vsi pomoči potrebni, priča božje izreke: „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.“ Kaj nas še učé božje poti?

2. Božje poti, romanje k Devici Mariji, k njej posvečenim krajem so nam priča, da katoljški kristjani terdno zapajó v Marijno moč in pomoč po njeni predprošnji. Kjerkoli je kaj katoljških kristjanov, ondi se časti devica Marija; ja ne morem si misliti katoljškega kristjana brez andohti, ljubezni in zaupanja do Marije. Najstarejše podobe v katoljški cerkvi so podobe matere božje. Že Lukežu evangelistu se pripisujejo podobe Marije, matere božje. V podzemeljskih votlinah — katakombah, — kjer so pokopavali mučence prvih časov, kjer so se shajali kristjani na skrivnem k božji službi, se nahajajo že podobe matere božje. Najslajše imena, najčastitljivejše priimke si je izmislila kersčanska pobožnost, da je ž njimi slavila Marijo. In ko je 5. stoletja neki krivoverec, Nestori, začel trositi krivo vero, da se Marija ne sme klicati mati božja in so se v Efežu zbrali katoljški škofje, da bi sodili o tem nauku, je ljudstvo celi dan čakalo pred cerkvijo, kaj bodo izrekli očetje in učeniki. In ko se je zvečer razglasilo, da je Nestori obsojen in da se Marija sme in tudi mora imenovati božja porodnica, je ljudstvo od samega veselja se jokalo in spet vriskalo in razsvitljevalo mesto. V najstarejših časih so že zidali cerkve Mariji v čast; kralji in cesarji so Marijo poslavljali, njej so izročali in pod njeno varstvo postavljali svoje dežele, kraljestva in ljudstva: cesar Henrik, kralj Štefan, tudi bavarski knez. Še danešnje dni, ktere cerkve so najlepše? ktere najbolj obiskovane? ktere so od vernih najbolj obdarovane? kje se najpobožniši moli? v ktere cerkve zahaja največ romarjev?

Spet so le cerkve posvečene Mariji devici, materi božji, kristjanov pomočnici. Glasna in očitna priča, da katoljški kristjani za presv. Trojico najbolj častijo božjo porodnico, da za Bogom največe zaupanje imajo v Marijo, predprošnjico; da to zaupanje in

častenje ni še le od včeraj, ampak starodavno, da se ne najde le med nekterimi, ampak da je splošno, da se najde povsod, kjerkoli je katoljskih kristjanov; da je pa vselej bil in vselej bo velik razloček med častjo, katero dajemo Bogu in med častjo, s katero častimo Marijo. Boga molimo in vso pomoč le od njega pričakujemo; Marijo častimo kot izvoljeno mater našega Odrešenika, kličemo jo na pomoč, ker jo prosimo, naj bi Boga za nas prosila. Glejte to prepričanje, to zaupanje je tudi to leto privabilo veliko pobožnih kristjanov na to visoko goro, ljudi iz daljnih in bližnjih krajev v procesijah in v manjših trupah — 9 procesij iz daljnih, 6 iz naše dežele — ljudi vsake starosti in vsacega stanu; videl sem starčke z 80 leti, ki so s solznimi očmi slovo jemali, ker starost jim je napovedala, da tega kraja ne bodo več gledali. Pa kerščansko-katoljsko ljudstvo le zvesto ohrani to živo zaupanje v Marijo, to je tvoj biser, to bo tvoje kermilo v burnih časih, ki nas čakajo. Stari! mladi! možje! žene! le častite Marijo, kakor so jo častili vaši očetje, pa ne samo z ustmi, v djanji jo častimo; živimo, kakor njeni otroci in nam bo usmiljena, mogočna mati!

3. Čas poteka, še dva nauka moramo premišljevati. Božje poti nas učijo, da smo pred Bogom vsi otroci enega očeta in med seboj bratje in sestre. Pridejo na ta božji pot Slovenci iz 5 ali 6 dežel, iz Koroškega, Kranjskega, Štajerskega, Goriškega, Teržaškega in Beneškega, rekel bi, da Slovencev pride največ; pridejo Nemci spet iz več del Tirolskega, Štajerskega, Salcburga, Avstrijanskega, pridejo tudi Lahi iz raznih krajev, in glejte tukaj je med vsemi lepi mir in zastopnost. Pred oltarjem, krog oltarja vsi klečijo in molijo, kakor otroci ene družine krog mize. In kedar je sv. meša, tedaj vsi vejo in zastopijo, kaj se godi, vsakemu se pozdeva, kakor da bi bil v domači farni cerkvi, zakaj tudi doma se tako opravlja najimenitnejša daritev. Poglejmo ven iz cerkve, poglejmo okoli po svetu, kdo ne ve, kako se sovražijo ljudje, ki niso enega jezika, ki niso iz ene dežele; kdo ne ve, kako je Lah sovražil Nemca, kako Nемец dostikrat zaničuje Slovence. In še ljudje iz enega kraja, kolikokrat so si tako nasprotni, da eden drugega še videti ne more. Tukaj pa je vse složno, vse zastopno, kakor da bi bilo pozabljeno vse, in le blagi mir in lepa edinost med vsemi. Vidite, tukaj je prav očitno, kakošno moč ima sveta vera, ktera nas vse pobrati; vidite lepoto katoljske cerkve in vere v njenih cerkvah, pri njeni službi se čutijo vsi, kakor da bi bili le enega jezika, podložni enega kneza, otroci enega očeta. Ktera druga vera ima pa to moč? Ljudi raznih jezikov ne bodo zedinili oblastniki tega sveta, nje le zedini prava mati, katoljska cerkev.

4. Božje poti niso ljudem na škodo, ampak, če jih prav opravijo, le v dobiček. Dobro veste, da so božje poti mnogoterim ljudem pravi tern v obeh; tudi to vam je znano, da očitajo božjim potem marsiktere napake in naštevajo škode, ktere

po njih mislih ljudje imajo iz božjih potov. Nekterim se to ne dopada, da je še toliko vernih ljudi, ki še radi molijo, drugi pravijo: veliko časa se zamudi, veliko dela zaostane, veliko denarja potroši, zakaj bi doma ne molili? itd. Njim, se ve, da ne morem odgovarjati, ker jih ni tukaj; pa to vem, da ti ljudje bi rajši videli, da greste v oštarijo ali na ples kakor v cerkev; da ljudje v lenobi zgubijo cele dni, kakor na božjem potu. Ker sovražijo vero, jih zbada vse, kar še po veri diši. Vprašam, ali bi bilo res, da bi bile božje poti ljudem tako v kvar in škodo. Ti, ki so bili pohujšani in zapeljani na božjih potih, ki bi prišli v uboštvo po božjih potih, menda so lahko soštetni; štejte pa ali morete, tiste, ki so bili zapeljani na plesih, ki so obožali po oštarijah! Kaj se pa na božjih potih godi? Poje se in moli Bogu v čast, sv. zakramenti se prejemajo, božja beseda se posluša.

Kdo bi bil tako prederzen, da bi mogel reči: vse obhajila so bile božji rop, ali vse božje službe niso bile Bogu dopadljive; vse besede so padle na skalo, vse molitve so bile zastonj! Kdo bi smel to reči? Zanašam se in prepričan sem, da bode marsikteri do smerti ohranil nauke, ki jih je dobil pri spovedi ali pridigi, da se bo spominjal storjenih sklepov, da je za žive dni potolažen, da je prejel gnado in se bo spreobernal. Sad se bo kazal še le pozneje. In tako smem reči, božji poti niso ljudem na škodo ampak v veliki dobiček, če se le prav opravijo.

Sklep.

Skleniti moram, pred pa ponovim še nauke, ki smo se jih učili od božjih potov; kateri so? (Naštej jih.) Le prav opravljajte božje poti, da srečno priromate v sv. nebesa. Amen.

Kateketične pridige.

Pridiga za novo leto.

(Kdo je Jezus?)

„Dano mu je bilo ime Jezus.“ (Luk. 2, 21.)

Vvod.

Nastopili smo danes novo leto, in gotovo si vsakdo želi, da bi mu bilo novo leto srečno in veselo. To želijo otroci starišem, ubogi dobronikom, prijatliji prijateljem, in to želim tudi jes vam vsem: Bog daj nam vsem srečno in veselo novo leto, da bi dolgo živeli in v gnadi božjej.

Pa samo le želeti srečno in veselo novo leto, je še premalo, tudi prizadevati si in pripomagovati moramo vsak po svojej moči,

da bode novo leto srečno in veselo. Posebno pa veže ta dolžnost mene, vašega pastirja, ki sem za to poklican in postavljen, da vas učim in vodim, kako najskerbite za svojo časno in večno srečo.

Ko sem toraj premišljeval, kaj bi vam danes govoril, da bi vam pokazal pravi pot k časni in večni sreči, prebral sem današnje sv. evangelje in naletel na besede: „Dano je bilo detetu ime Jezus“. To je pa ravno tisto ime, od kterega sv. Pavelj piše: „Naj jeste ali pijete, ali karkoli družega delate, delajte vse v imeni Jezusovem“; to je ravno tisto ime, od kterega Jezus sam pravi: „Resnično, resnično vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“

Da bote toraj v novem letu imeli srečno in veselo leto, deržite se zvesto Jezusa Kristusa, terdno zaupajte na njega, prosite nebeškega Očeta v njegovem imeni in delajte vse v njegovem imeni. Da bote pa bolj terdno stali, bolj stanovitno se Jezusa in njegovih nauk in zapoved deržali, bolj zanesljivo na njega zaupali in Jezusa pri vseh svojih delih in opravilih, pri vseh svojih veselih in britkih urah pred očmi imeli, — hočem vam danes o Jezusu Kristusu pridigovati in odgovoriti: „Kdo je Jezus Kristus“. Pripravite se in jes začnem v imeni Jezusovem!

(Glej Jedro stran 73 itd.)

4. Jezus je tudi naš prihodnji sodnik. „Bog Oče nikogar ne sodi, ampak je vso sodbo Sinu prepustil, da vsi Sina častijo, kakor Očeta častijo.“ — Jezus je tudi sam rekel, da bode prišel z veliko častjo in oblastjo sodit žive in mertve. Tedaj bode nam vse poplačal, kar smo dobrega storili v njegovem imeni. Ako si v tem letu lačnemu dal jesti, žejnemu piti itd. . . . vse ti bode tako povrnil, kakor da bi bil to njemu samemu storil. Ako si v tem letu kako delo opravljal, kak križ prenašal, kakega greha se ogibal v njegovem imeni, — vse to bode poplačal v večnem veselju!

Sklep.

Bog daj srečno in veselo novo leto, še enkrat h koncu svojega govora rečem. Srečno in veselo pa bode, ako bote v novem letu imeli Jezusa Kristusa pred očmi in v spominu. Ako vam bode Jezus v novem letu pošiljal veselja in sreče, bote mu peli hvalo in slavo, pa se ne bote prevzemali. — Ako vam bode Jezus v novem letu pošiljal križev in terpljenja, bote za njim hodili po ternjevem potu in roko poljubovali, ki vas tepe. — Ako bojo nad vas prihrule hude skušnjave in nevarnosti, vas vabile v greh, naj vam pred oči stopi podoba zveličarja Jezusa Kristusa, ki je za naših grehov del toliko terpel in ki ga grešnik s svojimi grehi na novi križi, pa tudi podoba prihodnjega sodnika, ki bode pravične vzel v sv. nebesa, grešnike pa pahnil v večno pogubljenje. Ja! ljubi moji, deržite se v novem letu Jezusa Kristusa. Prihodnost je pred nami

skrita, ni nikomur znano, kaj nam danes novo leto; to pa vemo, da so pri Jezusu nebesa, brez Jezusa pa pekel. Zatoraj mili Jezus! ostani v novem letu pri nas! Amen.

Pridiga za nedeljo po novem letu.

(Od angeljev.)

„Angelj Gospodov se je Jožefu v spanji prikazal v Egiptu, rekoč: Vstani in vzemi dete in njegovo mater in pojdi na Izraelsko zemljo, zakaj pomerli so, kateri so detetu stregli po življenji. (Mat. 2, 19.)

V v o d.

Kralj Herodež je po sv. treh kraljih zvedel, da je Mesija, novi kralj, rojen v Betlehemu. Ta novica ga je prestrašila; zbal se je, po Jezusu svoj kraljevi prestol zgubiti. Toraj je sklenil, novo rojeno dete umoriti.

Tedaj pošlje Bog k Jožefu v spanji angelja, ki mu je rekel: „Vstani in vzemi dete in njegovo mater in beži v Egiptovsko deželo, in ostani tam, dokler jes tebi rečem. Zakaj Herodež bo iskal, dete vkončati.“ Jožef je nemudoma vstal, vzela dete in Marijo in pobegnil v Egipt.

Grozovitni Herodež pa išče Jezusa po celem Betlehemu in v njegovi okolici, pa ga ne najde. Zatorej ukaže pomoriti vse fantiče od dveh let in spodej; pa Jezusa ni bilo med njimi, ker je bil Jožef z njim pobegnil v Egipt. Tu na Egiptovskem je Jožef s svojo družino prebival dve leti, ko je Herodež umrl.

Zdaj se prigodi ta prečudna prikazen, od ktere sv. danešnje evangelje govori: Angelj Gospodov se je Jožefu itd.

Tako se je Bog dvakrat svojih angeljev poslužil, da je otel Jožefa in Marijo, in Jezusa grozne smerti obvaroval. To mi ponuja priliko, danes vam od angeljev govoriti in vam pokazati: kaj so angelji; zakaj jih je Bog stvaril in kaj smo jim dolžni? Pripravite se!

(Razlaga glej Jedro stran 37—40.)

S k l e p.

Leta 1853 se je blizu Insbruka na tirolskem to-le godilo (Jedro str. 38). Pa tudi za dušo skerbé angelji (Jedro 38—39). Tako ljubi moji! angelji božji nas ljubijo in varujejo. Zatorej spoštujmo jih, poslušajmo jih in kličimo jih na pomoč. Po tem takem bojo ob naši smertni uri angelji nam na pomoč pritekli, našo dušo pred stol pravice spremljali in za nas Boga prosili, da pri Bogu dosežemo usmiljenje in večno zveličanje. Amen.

Pridiga za praznik ssv. treh kraljev.

(Od daritve sv. meše.)

„Odperli so svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire.“ Mat. 2, 11.)

Vvod.

Po čudni zvezdi je Bog iz daljnih dežel pripeljal modre ali ssv. tri kralje k Jezusu v Betlehem. Kar so že davno pričakovali, po daljnem in težavnem potu iskali, po čem so pri kralju Herodu popraševali: to najdejo, s svojimi očmi gledajo in na kolenih molijo. Da pa svoje veselje, svoje čiščenje in svojo hvaležnost še bolj jasno in očitno kažejo: odprejo svoje zaklade in božjemu detetu darujejo zlata, kadila in mire.

Človek je že tako stvarjen, da to, kar znotraj v srcu čuti, tudi zunaj po znamenjih in delih na znanje daje. Zatorej so ljudje že od prvih časov sem Bogu svojo ljubezen in hvaležnost, svoje čiščenje, svoje prošnje in kesanje s tim na znanje dajali, da so mu razne vidne reči v dar prinašali. Darovala sta že Kajn in Abelj; darovali so Noe, Abraham, Jakob in drugi očaki. In da so Bogu ti darovi bili všeč, da je z dopadljivimi očmi na nje gledal, priča je to, da je po Mojzesu povedal in zaukazal, ktere daritve in kako naj se mu darujejo.

Tudi clo ajdje in divji narodi čutijo in spoznajo, da so ljudje dolžni, svojim bogovom daritve doprinašati. Zatorej so malikom darovali najzlahtnejše in najdrajše reči in clo nedolžne otročiče. Ni ga toraj po celem svetu najti ljudstva, ki bi daritve ne imelo.

Tudi mi kristjani čutimo in spoznamo, da smo dolžni, svojemu Bogu v čast in hvalo, daritev doprinašati. Da pa vemo, ktero daritev naj Bogu darujemo, da noče več da bi darovali žita, živine, kadila ali clo ljudi, da vemo, ktero daritev od nas hoče, postavil je Jezus daritev nove zaveze, daritev sv. meše. Zatorej danes, ko od darov ssv. treh kraljev beremo, mislim jes kaj govoriti od daritve nove zaveze, od daritve sv. meše in vam razkladati: 1. Kaj je sv. meša; 2. Kdaj in zakaj je Jezus sv. mešo postavil; in 3. Zakaj opravlja mešnik daritev sv. meše. Pripravite se!

(Razlaga. Jedro str. 308.)

Sklep.

Veseli in hvaležni so danes ssv. tri kralji svoje zaklade odperli in Jezusu darovali zlata, kadila in mire. Naša daritev pa je

neskončno več vredna, kakor vse daritve celega sveta. Mi darujemo pri sv. meši nebeškemu Očetu v podobah kruha in vina Jezusa Kristusa, ljubeznjivega Sina, nad katerim svoje dopadenje ima. Hodimo toraj radi in pogostoma k sv. meši, bodimo tam vselej spodobno in pobožno pričujoči in darujmo nebeškemu Očetu Jezusa Kristusa, da mu skažujemo čast in slavo, da se mu zahvalimo za toliko prejetih dobrot, — da ga prosimo, naj nam dobrotljivo daje, česar potrebujemo za dušo in telo, — da ga prosimo, naj nam milostljivo odpusti naše grehe in naj se tudi usmili vseh vernih duš v vicah. Tako bode daritev sv. meše v velik dobiček in blagor za dušo in telo, za žive in mertve! Amen.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Bergmeister Jož. je dobil faro Glanhofen. — Šmarnice se, kakor vsako leto, v cerkvi pri sv. Duhu prav slovesno opravljajo in pridno obiskujejo. — Te dni so bile preskušnje za farni konkurs; 17 gg. duhovnikov jih je delalo. Ogromno število, ki že ni bilo veliko-veliko let!

Lavantinska škofija. Č. g. dekan Stranjšak Mart. je po- višan na čast konzistorijalnega svetovalca. Č. g. Slatenšek A. je dobil faro pri sv. Jungerti na Poh. in č. g. Trstenjak Jak. faro pri sv. Marjeti. — Č. g. Bračko Mih. pride za provizorja k sv. Antonu na Poh. — Č. gg. kaplani so prestavljeni: Mohorko Štef. k sv. Štefanu, Satler J. k sv. Jurju v slov. gor. Kelemina M. k sv. Ilju v sl. gor., Rojko Fr. k sv. Lenartu v sl. gor., Dobnik Fr. k sv. Benediktu v sl. gor., Rodošek A. v Terbovlje I. Kolar Vink. v Rajhenburg I. Bohanec, Jan. v Frauheim, Tamše Val. v Ljubno, Nachtigal Fr. v št. Ilj pri Turjaku, Vojska A. v Dramlje.

Ljubljanska škofija. Č. gg. so dobili fare: Hočevnar Ant. Sv. Lorenca na Temenici, Zorman Ant. Nevlje, Maloverh Gr. Stranje; Č. g. Lavtar V. pride iz Višnje gore v Moravče za duh. pomočnika; Rozman Fr. iz Zagorja v Višnjo goro; Šmidovnik A. iz Černomlja v Zagorje; Boncelj Fr. iz Žirov v Dražgoše; Alijančič Fr. iz Moravč v Žire; Bizjan J. iz Sele v Škofjo Loko. — Umerla sta č. gg. Kapelj J. lokalist v pokoju in Rihar Ant., kapl. v pokoju. R. I. P.!

Terzaška škofija. Šöber Miha gre za izpostavljenega kaplana v Vatovlje, č. g. Fleischer Miha je odločen za časnega kance- lista v škofijski pisarni v Terstu; č. g. Dragotin žl. Maiti je postavljen za tajnika urada škofijskega.